AZTAG
JOURNAL ARMÉN. QUOTIDIEN
B. P. 587 BEYROUTH, Liban
Téléphone N° 36-29

Directeur-Propriétaire
HAIG BALIAN

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳԻՆ
ՍՈՒՐԻԱ տար. 550, Վ.ԵՑԱՄՍԵԱՅ 300 Ս. Դ.
ՕՐՏԱՍՆ. տրկ. 7, Վ.ԵՑԱՄՍԵԱՅ 4 տոլար

ԱԶԴԱԿ
ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ

ازتاك
جريدة سياسية ادبية اقتصادية حرة
ՀԵՌԱՁԱՅՆ ԹԻՒ 36-29

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 21 1933
ՋԵՌՔԷ ԶԱՏԸ 2,50 Ս. Դ.

Է ՏԱՐԻ | Ամէն առաւօտ պէտք է ըսել քերթս տօնէին հացերին | Տնօրէն — Խմբագիր՝ ՀԱՅԿ ՊԱԼԵԱՆ | Ձեռագրերը չեն վերադարձուիր | ԹԻՒ 135 (973)

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ԱԶԳԱՅՆԱԿԱՆ ՈԳԻ

Հիմա վեց երկա՞ր դարեր շարունակ, հայ ազգը, կորսնցնելով իր քաղաքական անկախութիւնն ու ազատութիւնը, ապրեցաւ մէկէ աւելի օտար պետութիւններու տիրապետութեան տակ։ Անիկա, զուրկ մնաց պետական, քաղաքական, ընկերային և ազգային հաւաքական կրթութենէ ու առողջ և բեղմնաւոր դաստիարակութենէ։ Ինչ որ ունէր որպէս ազգային ինքնուրոյն դրոշմ, նկարագիր, աւանդութիւն և սովորութիւններ, եթէ ոչ ամբողջ, գէթ մեծ մասամբ կորսնցուց։ Կրօնական, ցեղային և լեզուական օտար ազդեցութիւններ՝ անոր լոյսի՜ նման պայծառ և գեղեցիկ հանճարին վրայ իրենց խաւար և անհեթեթ գորշ ստուերները քաշեցին սեւակնօրէն։ Ցեղը, կորսնցուց իր ինքնատիպ և կենսունակ բնազդներն ու զգացումները, իր իմացականութեան յստակ և բիւրեղացման ոլորտները։

Ո՞ւր է այն ժողովուրդը Հայոց Մեծաց Աշխարհին, որ գիտէր, իր սեփական գրին ու գրականութեան համար, հոգեպէս և մարմնապէս տառապիլ և աստուածային այդ տառապանքէն կերտել մեծամեծ գրական կոթողներ, ոսկեղենիկ և մեծահարուստ լեզուով մը։

Ո՞ւր է այն ժողովուրդը հի՛ն Հայաստանի, որ գիտէր ծնիլ այնպիսի՜ քաջեր, այնպիսի՜ զաւակներ, որոնք իրենց թագաւորներուն կամ Հայոց արքային համար գիտէին մեռնիլ հերոսական և դիւցազնանման խիզախութեամբ մը։

Այս ժողովուրդը տուեր է աշխարհահռչակ բարձր զօրավարներ, անուանի և աշխարհակալ թագաւորներ, տիրասէր և հայրենասէր զինուորներ։

Մեր նախնիք, հայ հայրենիքին համար գիտէին կամաւորապէս զոհել իրենց անձը, անցողական վայելքներն ու երջանկութիւնները, ապրելու, նուիրուելու և զոհուելու մի՛ միա՛յն Մայր հողին ու երկինքին համար։

Մեր նախահայրերը՝ մեզմէ աւելի լաւ կ'ըմբռնէին ազատութեան և անկախութեան գաղափարը։ Անոնք, կրօնական և այլ բարոյական սկզբունքներու տակ, նկատի ունէին ամէն բանէ առաջ և ամէն բանէ վեր՝ Հայրենի՛քը, մի՛ միայն ցեղային արժէքները և անոնց պահպանութեան և տեւողութեան ազդակները։

Իսկ ի՞նչ ենք մենք այսօր, որպէս ազգ, որական տեսակէտներով։ Այսօր, մեր նիւթական, տնտեսական դրութիւնը գաղութներու մէջ, կարելի է ըսել, բաւարար է, զգալի չափով մը, բաղդատմամբ մեզ նման ուրիշ ազգերու և ժողովուրդներու։

Հայ ժողովուրդին պակասը, ամէն ժամանակ ա՛լ, օտար երկիրներու՞ մէջ, տնտեսականէն ա՛լ աւելի, եղած է բարոյակա՛նն ու ազգայի՛նը։ Մենք կը տառապինք, իրականութեան մէջ, ո՛չ թէ նիւթապէս, այլ՛, հոգեպէս։ Մեր հոգին աղքատ և թշուառ, մասամբ խոպան և անմշակ թողուած է։ Կ'ուզե՞նք ի վերջոյ մարդկութեան եւ բոլոր ազգերուն մէջ ապրիլ իբրև ազգ, իբրև ազգ-անհատ։ Այն ժամանակ, պէտք է որոնենք ու գտնենք բուն իսկ մեր ցեղային հոգին, որ ուա՜ղ, ահա վեց երկա՞ր դարեր գերութեան և ստրկութեան տիղմին մէջ ենք ձգեր և չենք կարող դեռ զայն ազգովին վեր հանել, արեգակի պայծառագեղ լոյսին դէ՛մ դիմաց։

Ահա՛, մեծ պատերազմէն մինչև այսօր կարևոր շրջան մըն ենք բոլորեր։ Մեզի նման, և մեզմէ աւելի փոքր ժողովուրդներ, ազգայնականութեան գաղափարին կապուեր են այնպէ՛ս պինդ, այնպէ՛ս ամուր, որ մարդ ուղղակի կը զարմանայ, նայելով անոնց։ Երէկուան թուրքերն ու պարսիկները, արաբներն ու հրեաները և դեռ բազմաթիւ նորագոյն ազգեր կը ճանչնան այսօր մէկ նշանաբան, մէկ պատգամ և մէկ գաղափար՝ Ազգայնականութիւնը։ Այդ հզօր ուժին առաջ, գլուխ կը խոնարհեն, գլխարկ վեր կ'առնեն, երդում կ'ընեն, և կեանքերնի՛ն կը զոհեն անոնք, առանց տարուելու ձևերէ ու կեղծ նախադասութիւններէ, առանց նկատի առնելու կուսակցական տարբերութիւններն ու հոսանքները։

Ապա ի՞նչ ըսել միւս կողմէ, Հիթլերական Գերմանիոյ, Մուսոլինեան Իտալիոյ և դեռ ասոնց նման Եւրոպական մեծ տէրութեանց ազգայնական ամենաջերմ գաղափարներուն ու տեսութեանց մասին։

Մեզ կը թուի, որ մենք, կամ բնաւ ազգայնական չենք և կամ ազգայնականութիւնը շատ սխալ կերպով ըմբռնած ենք։

Եթէ, այդ բարձր ազգային առաքինութեան վրայ մենք ունենայինք յստակ և խոր ըմբռնած գաղափար, այն ժամանակ պիտի տեղի չունենային այն զուր տեղը վատնուած ճիգերն ու աշխատանքները, այն կուսակցական անտեղի և մանաւանդ վէճերն ու կռիւները, որոնք, շարունակուեցան և ահա կը շարունակուին դեռ մեծ պատերազմէն ի վեր, գրեթէ։

Ազգայնականութիւն ըսելով մենք կը հասկնանք ազգ մը, որ կ'ուզէ ամէն գնով և ամէն ձևով իր ուժական գոյութիւնն ու մեծութիւնը պահել, նոյն իսկ տարածել և ընդարձակել։ Ազգայնականութիւնը այն է, որ կ'ուզէ իր ցեղին սեփական և մասնաւոր անհատականութիւնը գեղեցկօրէն յաւերժացնել ու երջանկացնել։

Եթէ ճշմարիտ մարդ-անհատը իր ազատ, մարդավայել ապրելակերպո՞վ ու մտաւոր, ֆիզիքական և բարոյական ազնիւ ու բարձր դաստիարակութեա՞մբ և կրթութեա՞մբ է արժանի գրաւելու տեղ մարդկային ընկերութեան մէջ, ազգայնականն ալ, կ'ուզէ որ իր ազգը նոյն այդ պայմաններով ունենայ մասնաւոր տեղը մարդկութեան կամ ազգերու շարքին։

Արդ, եթէ այսպէս է, ապա ուրեմն ի՞նչ են մեր գաղթաշխարհի տխուր ազգային անհասկացողութիւնները, ըսի ըսաւները, եսի, դուի խնդիրները, կուսակցական անմիտ և նեղմիտ պայքարները, մամուլի և հրապարակային ժողովներու գզգզիչ, երբեք չինիչ արտայայտութիւններն ու բոլոր խօսքերը։

Միւս կողմէ, զա՞ն ըլլանք, որ նորէն, հեռո՜ւն, ունինք կէս-անկախ Հայաստան մը։

Այդ Հայաստանը, պէտք է ուրախ ըլլայ, երբ տեսնէ գաղութներու մէջ ուժեղ, կազմակերպուած ամբողջական հայութիւն մը։ Որովհետև, առանց արտասահմանի բովանդակ հայութեան նիւթական եւ բարոյական օգնութեան, ի վերջոյ Խ. Հայաստանը հեռու է հասնելու այն վերջնական հանգրուանին՝ որուն կը ցանկայ սրտագին՝ հայ ազգը։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՋԵՐՄԱՉԱՓԸ

Շատ ճիշդ կ'ըլլայ նմանութիւնը, եթէ ներկայ քաղաքականութիւնը նմանցնենք ջերմաչափի մը։ Որովհետեւ համաշխարհային պատերազմէն ասդին միջազգային քաղաքականութիւնը դեռ կայուն վիճակ մը չէ առած և եղանակի համաձայն կը փոխուի։ Երբեմն յայտնի և անյայտ դիւանագէտներ արշաւներ կը կատարեն երէկուան թշնամի երկիրներու մայրաքաղաքները, ուրիշ անգամ Եւրոպայէն Ամերիկա, Ասիա կամ Մ. Արևելք ուղեւորութիւններ կը կատարուին, դաշնագիրներ եւ համաձայնութիւններ կը կնքուին, սակայն հիմնական ոչ մէկ համերաշխութիւն և համաձայնութիւն կը տիրէ տէրութեանց միջև։ Այսօրուան դաշնագիրները կը պատռուին վաղը, թշնամութիւնները կը փոխուին սիրաբանութեանց և սպառնալիքները կը դառնան խնդրանքներ։ Ամենուն կողմէ արհամարհուած տէրութիւնը, այդ բոլորին կողմէ կը փնտռուի և վեր կը բռնուի։

Վերջին քանի մը շաբթուան ընթացքին տեղի ունեցող քաղաքական իրադարձութիւնները որոշապէս ցոյց կուտան յարափոփոխ ջերմութիւնը դիւանագիտական աշխարհի մէջ։

Վերջերս Ռուսիա և Իտալիա ստորագրեցին դաշնագիր մը։ Ռուսիա, ինչպէս յայտնի է, ծայրայեղօրէն ընկերվարական երկիր մըն է, իսկ Իտալիան անոր բոլորովին հակառակ զուտ ազգայնական երկիր մը։ Հակառակ սակայն այդ իրողութեան, այս երկու երկիրներու միջև յարաբերութիւնները եղած են այժմ մտերմական և մնացած են դեռ քանի մը տարի առաջ Մուսոլինիի կողմէ մղուած բուռն պայքարն ու հալածանքները համայնավարներուն դէմ։

Ռուսիան, միւս Եւրոպական տէրութեանց հետ մշակած է մշտափոփոխ քաղաքականութիւն մը, մերթ լաւ և մտերմական, մերթ բոլորովին թշնամական։ Սակայն, հակառակ համոզման եւ գաղափարի այնքան մեծ տարբերութեան, Ռուսիա և Իտալիա համաձայնութեան եզր մը կրցած են գտնել առաջուընէ ի վեր։ Իսկ այս վերջին դաշնագիրը բոլորովին նոր գործակցութիւն մը պիտի բանայ Իտալօ-ռուս յարաբերութեան մէջ։ Ըստ այդ դաշնագրին, երկու տէրութիւնները ոչ մէկ պարագայի տակ իրար սահմաններն ու իրաւունքները պիտի բռնաբարեն։ Իրար շահերը վնասող տնտեսական համաձայնութիւններ պիտի չի կնքեն ուրիշ տէրութեան հետ։

Ուշագրաւ է սակայն Իտալիան նման համաձայնութեան մը մղող պատճառը։ Ինչպէս հաղորդեցինք օրին, ամիս մը առաջ Ռուսիա և փոքր համաձայնական տէրութիւններ դաշնագիր մը ստորագրեցին, որուն ամենակարևոր տրամադրութիւնն էր ոչ-յարձակման պայմանները։ Ռուսիա և փոքր համաձայնական տէրութիւնները կը ճանչնային իրար սահմաններուն ամբողջութիւնը և կ'որոշէին ոչ մէկ պարագայի տակ իրար իրաւունքներն ու սահմանները բռնաբարել։

Իտալիան, որուն բնական և աշխարհագրական ամենագլխաւոր թշնամիներն ու հակառակորդներն են փոքր համաձայնականները, շատ դժգոհ մնացին այդ համաձայնութենէն, և իսկոյն, մտածեցին հակազդելու միջոցին վրայ։ Իտալօ-ռուս համաձայնութիւնը փարատումն է այդ վախին, եթէ անկեղծ ու զօրաւոր ըլլայ։ Իսկ Ռուսիան, քիչ մը ապահովուած կամ ամրացուցած կ'ըլլայ իր դիրքը Եւրոպական մութ և խառնաշփոթ քաղաքականութեան հանդէպ։

Իտալօ-ռուս համաձայնութիւնը, ինչպէս նաև ֆրանքօ-ռուս մերձեցման ներկայ ջանքերը ցոյց կուտան որ աշխարհի դիւանագիտութեան և քաղաքականութեան ծանրութեան կեդրոնը այժմ հակած է դէպի Խորհրդային Ռուսիա։ Նախկին վարչապետ Էռիօյէն վերջ ահա Ֆրանսայի օդային նախարարն ալ ուղեւորուած է Ռուսիա։ Միամտութիւն է ենթադրել որ պարզ այցելութեան մը համար կը կատարուին այս արշաւները Ֆրանսայէն մինչեւ Խ. Ռուսիա։

***

Գերմանիան ներքին ծանր տագնապներ կ'անցնէ։ Անցած շաբաթ Նիւրէնպերկ քաղաքին մէջ տեղի ունեցաւ ազգային ընկերվարական կուսակցութեան համագումարը։ Այդ առթիւ Հիթլեր խօսեցաւ ազդեցիկ ճառ մը։ Նմանապէս Թանէնպերկի պատերազմին տարեդարձին առթիւ ալ կատարուած են մեծ ցոյց, ուր յայտարարութիւններ թափուած են պատերազմի պատասխանատուութիւնը հեռացնելու համար Գերմանիայէն։

Սարի շրջանին մէջ, ի նպաստ Գերմանիոյ միացման շարժումներ սկսած են կատարուիլ։ Ինչպէս յայտնի է, Սարի շրջանը մասնայատուկ վարչաձեւ մը ունի, որ, ըստ պայմանագրութիւններու պիտի շարունակուի մինչեւ 1935. ապա վերջ պիտի որոշուի թէ պէ՞տք է միանայ Գերմանիոյ՝ թէ ոչ։ Սակայն այժմէն սկսող այս շարժումը եւ ձգտումը շատ կարեւոր է եւ ցոյց կուտայ հիթլերականութեան տարած ուժեղ բրոբականտը եւ անհանգարտ կեցուածքը։

Դէպի Հիթլերականութեան ձգտումներ սկսած են նաեւ Տանիմարքայի մէջ գտնուող գերմաններու կողմէ։ Հիթլերական բրոբականտիստներ, հիւսիսային Տանիմարքայի մէջ հրապարակաւ բրոբականտներ կը մղեն։ Տանիմարքայի ազգաբնակիչներու ամէն դիւրութիւններ եւ նիւթական օժանդակութիւններ կ'ըլլան իրենց զաւակները գերմանական համալսարաններ ղրկելու համար։ Տանիմարքայի մէջ տեղի ունեցող գերմանական այս բրոբականտները կը ձգտին իրագործել Պիզմարքի քաղաքականութիւնը, որու շնորհիւ կարելի եղած էր ընդարձակ տարածութիւններ կցել Գերմանիոյ։ Սակայն պատերազմէն վերջ, այդ տարածութիւնները վերստին յանձնուած էին Տանիմարքայի։

Աւստրիոյ մէջ գերման նազիները կը շարունակեն իրենց գործունէութիւնը։ Ինսպրուկի բանտին վրայ յարձակում գործելով բազմաթիւ նազի բանտարկեալներ ազատ արձակած են։ Զուիցերիական սահմանէն ալ ներս մտնելով Զեխոսլովաք հպատակ մը փախցուցած և տարած են գերմանական սահմանէն ներս։ Փրակայի մէջ սպաննուող հակա-հիթլեր Փրոֆ. Լէյսսկի պարագան ալ կը վերագրուի նազիներու գաղտնի գործունէութեան։

Ահա այսպէս առանց դադարի կը հրդեհուի ներքնապէս Գերմանիան եւ ամէն օր նոր անակնկալներ և նոր դէպքեր երեւան կը հանուին Գերման նազիներու կողմէ, զանազան ուղղութիւններով։ Անհանդարտ հիթլերականները աջ և ձախ կ'արշաւեն և կ'ուզեն խանգարել խաղաղութիւնը։ Ուր որ գերմաններ կան, Հիթլեր կ'ուզէ տարածել իր թեւը և բրոբականտի ցանցեր հաստատել։ Նոյն իսկ Ամերիկայի և Ափրիկէի գերմաններուն մէջ հիթլերական շարժումը արմատ ձգած է։

Եւ Գերմաններու այս շարժումներն ու անհանդարտութիւնները որքան բազմանան և տարածուին, տէրութիւններ այն աստիճան կը մտահոգուին եւ կը լծուին սպառազինման եւ պատրաստութեանց։ Զանազան դաշնագիրներ եւ մերձեցումի փորձեր տէրութեանց միջեւ, արդիւնք են Գերմանիոյ շարժումներուն։

Այս անգամ առանձին է Գերմանիան եւ անզէն։ Սակայն ինչո՞ւ այնքան շատ կը մտահոգէ մարդկութիւնը....

ՎՐՈՅՐ

Ֆէյսալ թագաւոր մահուան անկողնին մէջ

ԹՈՒՐՔԵԻ ՀԵԼԼԷՆ ԴԱՇՆԱԳԻՐԸ ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԱԾ

ԵՐԿՈՒ ԵՐԿԻՐՆԵՐԸ ՅԱՆՁՆ ԿԱՌՆԵՆ ՊԱՇՏՊԱՆԵԼ ՀԱՍԱՐԱԿԱՑ ՍԱՀՄԱՆՆԵՐԸ

Մ. Քեմալ Յունաստան կը հրաւիրուի

Էնկիւրի.— Հոլքէվիի մէջ տրուած թէյասեղանէն յետոյ, Իսմէթ փաշա և Ցալտարիս, երկու երկիրներու արտաքին նախարարները և դեսպանները քաշուեցան խորհրդակցութեան սրահը և սկսան քննել Թուրքահելլէն ուխտը։ Խորհրդակցութիւնը անընդհատ տեւեց ժամը 17.30էն մինչև 21.30։

Ժողովէն յետոյ, երկու վարչապետները գոհունակութեամբ յայտնեցին թէ համաձայնութիւն գոյացած է ուխտի նախագիծի մասին և թէ վերջացած են իրենց գործերը։ Որոշուած է վաղը կէսօրուան մօտերը ստորագրել ուխտը։

Հիւրերը Ուրբաթ օր պիտի մեկնին Էնկիւրիէն և մինչ այդ պիտի քննուին երկու երկիրներու վերաբերեալ երկրորդական հարցերը։

Առնուած տեղեկութեանց համաձայն, այսօրուան նիստին որոշուած է նոյնութեամբ պահել և ստորագրել ուխտի հին նախագիծը։ Իսկ կատարուած խորհրդակցութեանց նպատակն էր աւելի բացորոշ և հետաքրքիր ուժեղ դարձնել ուխտը։ Վաղը, ստորագրութենէն յետոյ երկու կողմերը միասին պաշտօնական զեկոյց մը պիտի հրատարակեն, պարզելու համար ուխտին ոգին և նշանակութիւնը։

Էնկիւրիի մէջ երկու օրէ ի վեր կատարուող բանակցութիւնները այս երկու կառավարութեանց համաձայնութեան յանգեցան։ Նոր ուխտը պիտի ստորագրուի վաղը կէսօրին, արտաքին գործոց նախարարութեան պաշտօնատան մէջ։

Երէկուան և այսօրուան բանակցութեանց մէջ չէ խօսուած ուխտը բարեփոխելու կամ ընդլայնելու մասին։ Որոշուած է նոյնութեամբ ստորագրել Աթէնքի մէջ ճշդուած նախագիծը։ Խորհրդակցութիւնները աւելի շատ գործած են ուխտին արձանագրութեանց արդիւնքներու մասին։ Այսպէս, նկատելով որ պայմանաժամը 10 տարի է, նկատի առնուած է թէ ի՞նչ ձեւով պիտի լուծուին այդ միջոցին ծագելիք ամէն կարգի տարակարծութիւնները։ Այս մասին փրոթոքոլներ պատրաստուած են։

Ուխտին առաջին յօդուածը զուտ պաշտպանողական է և ոեւէ պետութեան դէմ ուղղուած չէ։ Այդ յօդուածով, երկու երկիրները յանձն կ'առնեն պաշտպանել հասարակաց սահմանները։

Չորրորդ յօդուածը կ'ըսէ թէ ուխտը 10 տարի ալ կը վերանորոգուի ինքնին, եթէ, պայմանաժամի աւարտելուն մօտերը, կողմերէն մէկը չծանուցանէ իր մերժումը։

Նիստէն ելլելէն վերջ, Ցալտարիս շատ գոհունակ դէմք մը ունէր եւ հելլէն թղթակիցներուն ըսաւ թէ բանակցութիւնները կատարեալ համաձայնութեամբ վերջացած են։

Մ. Քեմալի Աթէնք այցելութիւնը

Աթէնքի թերթերը թարգմանը ըլլալով հելլէն հանրային կարծիքին, վեր կը հանեն անկեղծ և սիրալիր հանգամանքը այն բարեկամական յարաբերութեանց զոր Յունաստանի մասին ըրին Կազի եւ Իսմէթ փաշաները եւ Թեվֆիք Րիւշտիւ պէյ։ Թերթերը կը հրատարակեն լուսանկարները այն Թուրք վարիչներուն որոնք առաջին կերտողներն եղան թուրք եւ հելլէն մերձեցման։ Ցեսայ բուռն կերպով կը փափաքին որ Կազի փաշան Աթէնք այցելէ եւ անձամբ ալ հաստատէ հելլէն ազգին իրական զգացումները։

Աթէնքի թերթերը կը շեշտեն թէ Էնկիւրիի մէջ ստորագրուելիք ուխտը արտակարգօրէն բարեբաստիկ դէպք մըն է եւ թէ ոչ մէկ երկրի դէմ ուղղուած է, տրուած ըլլալով որ Թուրքիա եւ Յունաստան լաւ յարաբերութիւններ կը պահեն բոլոր հարեւաններուն հետ եւ կ'ուզեն Պալքանեան պետութեանց միջեւ ընդհանրացնել իրենց համաձայնութիւնը։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ ԱՆԽՈՒՍԱՓԵԼԻ ԾԱՅՐԱԳՈՅՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ

Ճափոն-Ամերիկեան մրցակցութեան վախճանը շատ աղիտաւոր

Աշխարհի մէջ ամէն տեսակ տնտեսական կամ քաղաքական վէճեր կրնան լուծուիլ մի միայն զէնքով։ Աշխարհի սկիզբէն ի վեր այսպէս է եղած և ոչ մէկ վէճ կամ տարակարծութիւն կարելի եղած է լուծել առանց պատերազմի։ Աւելի կենդանի փաստը այս իրողութեան, Ազգ. Դաշնակցութեան բոլոր ջանքերուն անհետեւանք համագումար, զինաթափութեան խորհրդաժողով և այլն, ապարդիւն մնալն է։

Օր մը Ամերիկայի հետ իրենց ունեցած տարակարծութեան և վէճին զէնքով կարգադրութեան սահմանուած ըլլալը լաւ գիտցող Ճափոն ծովային նախարարը, Չին-Ճափոն պատերազմի միջոցին իր արտասանած մէկ ճառին մէջ այսպէս կ'ըսէր.

«Այս պատերազմը որ ներկայիս կը մղենք Չինաստանի դէմ, մօտաւոր ապագային պիտի վերջանայ դրացի տէրութեան մը հետ մեր ունենալիք սոսկալի պատերազմով մը, հետեւաբար զինուորներս ազնիւ քաղաքացիներս, այդ ուղղութեամբ պատրաստուեցէք և պատրաստեցէք»։

Շատ բնական է որ Ամերիկան ալ անհոգ չի գտնուեցաւ և այդ յայտարարութիւններն ու պատրաստութիւնները հոգա տեղով չի դիտեց։ Ամերի-

կոցիներ, այդ պատճառաւ ալ բազմացուցին իրենց ռազմափորձերը, զինուորները, և պատրաստութիւնները։ Այդ հսկայ ծովային ռազմափորձը, որ պատճառ եղաւ միջազգային քաղաքականութեան ցնցումին, արդիւնքն էր Ամերիկայի մտահոգութեան։ Ճափոն կառավարութիւնը այդ ռազմափորձին պատասխանեց միեւնոյն ձեւով և կատարեց միեւնոյն ջուրերուն վրայ աւելի ահեղ ռազմափորձ մը։

Ուրեմն, որչափ յայտնի է, որ Ճափոնի և Ամերիկայի յարաբերութիւնները չատ լարուած են և երկու երկիրներն ալ անվերջ պատրաստութեան մէջ են։ Միջազգային մամուլը այս մասին բազմաթիւ օրինակներ եւ գրուածքներ կը նուիրէ ամէն օր։ Պատերազմո՞վ կը վերջանայ թէ՝ դիւանագիտական միջամտութիւններով այդ վէճը, չենք գիտեր։ Փաստերը ցոյց կուտան որ՝ հիմնական կարգադրութիւն և լուծում, մանաւանդ քաղաքականութեան մէջ, կարելի չէ առանց զէնքի: Հետեւաբար եթէ Ճափոն և Ամերիկա ստիպուին պատերազմով կարգադրել իրենց հաշիւները, անոնցմէ ո՞ր մէկը աւելի յաջող պիտի ըլլայ և ի՞նչ արդիւնքներ և բարդութիւններ պիտի ստեղծուին։

Ահաւասիկ պատերազմներու մէջ նկատի կառնուին պատերազմող պետութեանց նիւթական ու ռազմական կարողութիւններն ու ընդունակութիւնները, ռազմանիւթերու առատութիւնը և ամենէն կարեւորը՝ պատերազմի դաշտի մերձաւորութիւնն է:

Հետեւաբար, մեկնելով այս տեսակէտներէ, եթէ Ճափոն և Ամերիկա պատերազմի բռնուին, անոնցմէ ո՞ր մէկը յաղթական դուրս պիտի գայ, կամ վերջաւորութիւնը ի՞նչ պիտի ըլլայ։

Այժմ մէկիկ մէկիկ քննենք թէ՝ ի՞նչ պիտի ըլլայ իւրաքանչիւր կողմի հետապնդած նպատակը։

Ճափոնի ձգտումն է Չինաստանի եւ Չինական ծովերու մէջ գտնուող ամերիկեան գաղթավայրերը գրաւելով, Ամերիկայի Ծայրագոյն Արեւելքի հետ ունեցած կապերը բոլորովին կտրել։

Ամերիկայի ձգտումն է ճիշդ հակառակը: Այսինքն, աւելի ընդարձակել իր Ծ. Արեւելքի ազդեցութեան շրջանակը եւ չահեր ապահովել իրեն այդ երկրամասին վրայ։

Ճափոնական տորմիղը, այդ նպատակին հասնելու համար չատ կարճ հեռաւորութիւն մը կտրելու անհրաժեշտութեան ներքեւ պիտի գտնուին։ Եւ ատելին, անոնք, իրենց այդ ճամբորդութեան միջոցին ընդդիմադրութեան պիտի չի հանդիպին։ Մանաւանդ որ բոլոր կարեւոր կէտերը նման ճամբորդութեան մը համար, վերջերս գրաւած են Չինաստանէն:

Գալով Ամերիկայի, սահմանէն կեդրոնի մէջ հաւաքուելու և գործի սկսելու համար առնուազն 10.000 քիլոմէթրի հեռաւորութիւն մը պէտք է կտրէ եւ հասնի Ճափոնական ջուրերը։ Ճափոն տորմիղը իր նպատակին հասնելէ վերջ, պիտի քաշուի իր սահմանին մէջ, և պիտի սպասէ մինչեւ հեռուէն և աշխարհի ամենէն փոթորկալի ծովերը անցնելով եկող ամերիկեան մարտանաւերը։ Այս վերջինները մինչեւ յոգնութենէ վերջ, պիտի յարձակին իրենց թշնամիին վրայ, զայն բնաջնջելու նպատակաւ:

1906ի Ռուս-Ճափոնական պատերազմի հետեւանքները բոլորիս աչքերուն առջեւն է։ Այն ատեն ալ Ճափոն յաղթական ելաւ, որովհետեւ միեւնոյն դիրքի մէջ էր։

Ամերիկան, նման պատերազմի մը միջոցին չի կրնար Ֆիլիբեան կղզիները կեդրոնատեղի ընել, որովհետեւ Ամերիկայէն հոն պաշար և զինամթերք փոխադրել ոչ միայն պատերազմի շրջանի մը գործը չէ, այլ խաղաղութեան օրերուն իսկ դժուար է։

Այս բոլոր դժուարութիւնները գիտցող եւ նախատեսող Ամերիկան, ատենէ մը ի վեր միջոցներ կը խորհի և զանազան կարգադրութիւններ կ'ընէ։ Վերջին ռազմափորձերով Ամերիկացիները քննեցին թէ՝ յառաջիկայ պատերազմին, ճափոնական ուժերը ի՞նչ ձեւով պիտի ռմբակոծեն՝ օդէն և ծովէն:

Ամերիկան այդ փորձերէն վերջ հետեւեալ եզրակացութեան յանգեցաւ։ 11 վայրկեանի մէջ, վերջին սիսթէմ նաւատորմիղ մը, 7 ընծովեաններու և 7 օդանաւերու ընկերակցութեամբ ծովուն յատակը ուղեւորուեցաւ: Տեսնուեցաւ որ ամենէն ապահով յարձակման ձեւն է այս և արդիւնքը կ'ըլլայ փճացուցիչ:

Ճափոն, գիտէ Ամերիկայի այդ դիտաւորութիւնն ու ծրագիրը եւ այդ պատճառաւ ալ, Ամերիկեան ռազմափորձերէն քիչ վերջ, ինքն ալ դիմեց փորձի մը, աւելի ահեղ և մեծ փորձեր կատարեց հակազդելու համար Ամերիկեան յարձակումները:

Ուրեմն, Ճափոն և Ամերիկա իրար գերազանցելու համար ամէն միջոցի կը դիմեն եւ անվերջ պատրաստութիւններ կը տեսնեն։ Վերջ ի վերջոյ, Ծ. Արեւելքը մէկ տէր եւ տիրական պիտի ունենայ, կամ Ճափոնը, կամ Ամերիկան։ (վերջ)

Միջերկրականի Ֆութպոլի ախոյեան՝ H. M. S. Susex Անգլիական խումբը Հալէպի մէջ

Հ. Մ. Ը. Մ. ՅԱՂԹԱԿԱՆ

Երկրորդ անգամն է որ մեր մարզիկները կը մրցին Անգլիացիներու հետ։ Անկէ երկու տարի առաջ անոնք յաղթական վերադարձան ու մեծ գովեստով արտայայտուեցան Հ.Մ.Ը.Մ.ի մասին, իրենց պաշտօնական թերթին մէջ։ Սակայն այս անգամ Անգլիացիներու պարտութիւնը անդի [illegible] մեր մարզիկներու կամքին առջեւ։

Օրեր առաջ, մրցումին լուրը տարածուեցաւ քաղաքին ամէն անկիւնները ուր կար հայ ընտանիք մը ու հայկական շրջանակ մը։ Պաշտօնական նամակ հեռագրով ու տեղական անգլիական գոնսիւլի միջոցաւ համաձայնութիւն գոյացած էր Հ.Մ.Ը.Մ.ի և Իսկէնտէրունի խարսխած տորմիղի խումբերուն միջեւ,

Վարչութիւն ու անդամներ լծուած էին անընդհատ աշխատանքի, յայտարարութիւններ փակցուած էին ու ժողովուրդը անհամբեր էր կիրակի օրուան։ Սեպտեմբերի 10ը, ամբողջը եռուզեռի մէջ էին, սկաութներ, անդամներ ու հաւատարիմներ դաշտին վրայ։ Ժողովուրդին հանգստութեան համար տեղ կը պատրաստէին ու երբ ամէն ինչ կարգին էր, չար լուր մը սկսաւ շրջան ընել՝ թէ Անգլիացիները պիտի չգան! ամենուս գլուխէն սառ ջուր լեցուցին կարծես: Հայու մը համար չատ պարզ էր թէ այս անպատեհ հարուածը ուրկէ կուգար։

Մեր հակառակորդները, ըլլան հա՛յ թէ օտար, հանգիստ նստած չէին անշուշտ, ու աչքերնին չէր վերցներ Հ.Մ.Ը.Մ.ի այս յաջողութեանը։ Եւ որպէսզի ձախողեցնեն կատարուելիք մրցումները, անգամ մը եւս իրենց աղտոտ նկարագրով հրապարակ ինկան... ու գիտակից հանրութեան առջեւ դարձան ծիծաղելի ու ապարդիւն մնացին իրենց տենչանքները։ Մութ ձեռքեր կ'երկարին մինչեւ Ընդհ. Ապահովութեան անգլ. գոնսիւլը, յայտնելով թէ Ն. Վ. Ֆէյսալ Թագաւորի մահուան առթիւ Արաբ ժողովուրդը սգաւոր է եւ եկող անգլիացիներուն վտանգ կ'սպառնայ։ Այս չինծու լուրին վրայ délégationը կը հեռաձայնէ գոնսիւլին, որ ինք ոչ մէկ պատասխանատուութիւն չի վերցներ այս խնդրին մէջ:

Մինչ անդին երկու խումբերն ու 70 նաւազներ կը պատրաստուին օթօ առնելու, երբ Հալէպէն գոնսիւլը կ'իմացնէ ոչ մէկ զինուոր զրկել։

Մենք միայն զզուանք ունինք, հայ թէ օտար բոլոր մեր հակառակորդներու հանդէպ և մէկ պատասխան.— որ զուգ-սօրի ոգի չունինք ու անարժան ենք այդ ասպարէզին...

Սակայն թափուած աշխատանքին շնորհիւ Հ. Մ. Ը. Մ.ին կը յաջողի ջրել կեղծ տեղեկութիւնները ու անգ. երկրորդ հեռագիր մը՝ մէկ խումբի համար։

Ժամը 4. ու ոչ մէկ Անգլիացի։ Մարզասէր դասակարգը խուռներամ հաւաքուեր է. կը սպասեն հատ առ հատ լուրի մը: Tribun d'honneurը կիսով գրաւուած է ու անհամբերութեան նշաններ կը տեսնուին դէմքերու վրայ։ Ժամը 4,20, դաշտի վրայ ոչ մէկ շարժում, բայց ահա ընդհանուր աղմուկի ու ծափերու մէջէն լսուեցաւ «եկա՞ն...» ու կարծես բոլորին սրտին վրայէն ծանր հող մը ինկաւ։ Դռներուն առջեւ մարզիկ իրար հրմշտելով կ'ուզէին վայրկեան առաջ տեղ գրաւել ու խաղը չսկսած tribune կը յորդէր ու դիտողներու բազմութիւնը պաշարած էր խաղավայրը։

Տեղական կառավարութիւնն ու délégationը զրկած էին ոստիկան ուժեր, ապահովութիւնն ու կարգը պահպանելու համար։ Անգլ. գոնսիւլը գրաւեց նախագահի իր աթոռը, ճիշդ կեդրոնը tribuneին որու ճակատին վրայ հայ եռագոյնը կը ծածանէր եղբայրակցած Սուրիական ու Ֆրանս. դրօշակներուն հետ։

Անգլիացի դատաւորը տուաւ սուլոցը ու խաղը սկսաւ մերիններու կանոնաւոր առաջացումով։ Տեղին է ըսել որ մեր խումբը զօրացած էր Տամասկոսէն յատկապէս բերուած երկու յետապահներով: Հազիւ քառորդ մը անց, կեդրոնէն ձախ բացին զրկուած երկար անցում մը ատենին օգտագործուեցաւ և ձախ բացը զօրաւոր հարուածով մը գնդակը հիւր զրկեց հակառակորդին բերդին մէջ։ Անգլիացիները նշանակեցին, մեր բերդապահին պզտիկ սխալէն, մէկ կէտ մը։ Կիսախաղ։

Պզտիկ ակումբ մը քաղաքավարութեամբ կը մատենայ նախագահի սեղանին ու բարեւէ մը վերջ կ'երկարէ գեղեցիկ ծաղկեփունջ մը։ Զարմանալ [illegible] կ'ըսեն թէ երեք գոյնէ ծաղիկներով չինուած էր ան, իսկ բնաւ չէին անդրադառնար որ եռագոյնի փոթփոթումին տակ մենք չունեցանք յաղթանակը ու սխալութիւն թէ մեր երիտասարդ մարզիկներու օրրանը փաթթուած է մէյ—մէկ եռագոյնով։

Կիսախաղէն վերջ մեր ազդը կանոնաւոր անցումներով մօտեցան մեր բերդին ու բազմաթիւ անգամներ սպառնացին։ Անգլիացիներու ձախ բացին զրկուած անցումները խաղաշէօ վտանգաւոր կը նկատուէին, բայց միշտ կը բախէին յետապահներու դիմադրութեանը։ Ցաւօրդաբար մերինները նշանակեցին Բ. և Գ. կէտերը։ Ամբողջ տեւողութեամբ երկու կողմերն ալ իսկական բարեկամութեան վերաբերմունք ունեցան իրարու հանդէպ ու խաղը վերջացաւ Հ. Մ. Ը. Մ.ի յաղթանակով 1—3ով։

Վարչութեան կողմէ խաղացողները հիւրասիրուեցան, պ. Ս. Գալէնտէրեանի տանը մէջ, գարեջուրով ու անուշեղէններով։ Այս ջերմ մթնոլորտին մէջ իսկոյն յօրինեցաւ Անգլ. Ազգ. քայլերգը որուն արձագանգը եղաւ մեր «Յառաջ Նահատակ»ը։

Ազատն Ալպիոնի և Արարատէն հալածական ցեղի մը զաւակներուն այս զոյգ քայլերգներու զօռ ալիքներուն մէջէն մենք անգամ մը եւս կը զգանք այնպիսի թէ մեր ցեղը պիտի ապրի, որպէսզի հայրենիքի գրկին մէջ եւ թող շարունակելու իր յաղթական խոյանքները:

Մեր հիւրերը գոհ իրենց համար այսքան խանդավառ ընդունելութենէն ժամը 9,30ին մեկնեցան տանելով իրենց հետ լաւ յիշատակներ ու փոխադարձ հրաւիրելով մեր մարզիկները:

Ցաջորդ օրը մերինները գնացին Իսկէնտէրուն ուր հսկայ որ նաւատորմիղը հրաման ստացեր էր մեկնելու ու արգիլուած էր քաղաքացիներու այցելութիւնը, մեր մարզիկները երկու մակոյկներով կ'առաջնորդուին նաւերը, ժամանակը ուշ ըլլալով հազիւ այցելութենէ մը վերջ կը վերադառնան։

Սա, եղանակի անդրանիկ յաղթանակն է ու կը մաղթենք որ նման յաջողութիւններու փունջով մը պսակուի Հ. Մ. Ը. Մ.ի այս տարեշրջանը։

ԱՐՄԻԿ ՉՄՇԿԵԱՆ

ԼԱԹԱՔԻՈՅ ԱԶԳ. ԿԵԱՆՔԸ

— ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ —

«Ազդակ» հայաթերթի Սեպտ. 7ի թիւին մէջ զարմանքով կարդացինք անդւոյս Ազգ. Վարժարանի «անվճար ուսուցիչ ուսուցչուհիներ» ստորագրութեամբ բաց նամակը։ Պիտի նախընտրէինք լռութիւն պահել ամբաստանողներ բնոյթ ունեցող այն գրութեան հանդէպ, սակայն հանրային միտքը լուսաբանելու նուիրական հարկը կ'ստիպէ Խորհուրդս յայտնելու թէ՝

Ա. Պահանջատէրի հանգամանքով նախ հրապարակ ալ գալէ վերջ, արդարութեան դիմաց անվճար ուսուցիչներ այն բաց նամակով փորձած են հանրային միտքն ալ գայթակղեցնել։ Հինգ ամսաթոշակներու յանձնել պահանջով արդարութեան և հանրային դատաստանի դիմող ուսուցիչներէն առաջինը Օր. Լուսանոյշ Ցօթողեան, որ վարիչ մանկապարտիզպանուհիի պաշտօնով Դամասկոսէն հրաւիրուած է ոչ թէ ճամբաւ այլ իր ի Դամասկոս ստացած թոշակի կրկին տարեթոշակով, իրականին մէջ ունի ոչ թէ հինգ յանձնել ամսականներ (101 ս. ոսկի) այլ 34, 40 ս. ոսկի արժէ 16, 50 ոսկին իր բնակած [illegible] սենեակի տարեվարձէ զեղչուելով մնացած է 17, 90 ոսկի: Երկրորդը՝ Լիա Սամուէլեան՝ երկու ամսաթոշակ միայն (12) 12.60 ոսկի՝ իսկ երրորդը պր. Արամ Տարեան իր 297 ս. ոսկի տարեթոշակէն կը պահանջէ 17,20 ոսկիի գոյզն գումար մը։

Բ. Վարժարանի միացեալ չորս ուսուցիչները, որոնք իրենց քաղաքանի զաւակի, [illegible] ծայլի և փեսայի հանգամանքին շնորհիւ իրենց յանձնել ամսաթոշակները ստացած ըլլալ կը կարծուին, իրականին մէջ ունին առաւելագոյն պահանջներ, սակայն լուռ կը մնան ո՛չ թէ խնամելին նկատումներէ առաջնորդուելով այլ յարգելով ազգ. արժանապատուութիւնը, աչքի առաջ ունենալով որբանական տագնապը՝ որ ծնունդ առած է նմանօրինակ պահանջներու զանազան կեդրոններու մէջ և սրտացուօրէն մեղադրելու իրենց պաշտօնակիցներու դատապարտելի ուղղութիւնը։

Գ. Իբրեւ անկաշառկերպ լուծուած մանանդաւոր Թաղ. Խորհուրդը որու ներկայ օրինական կազմը ծիծաղելի հաւկառութեամբ մը հաստատուած կ'ըլլայ դատարան կատարուած օրինական դիմումով, իր եօթը անդամներէն երկուքը զրկուած է յայժ բանաւոր պատճառներով և կը գործէ օրինական մեծամասնութեամբ մը և Միայնուն անդամակցութեամբը պ. պ. Տոքթ. Սեդրակ Պոհճէճեանի, Տոքթ. Մագսուտ Փօթուրլեանի, Կարապետ Կոստանեանի, Մովսէս Արգարեանի և Համբարձում Փափազեանի։

Դ. Բոլորովին անհիմն է. գիտումնաւոր վերագրում Դամասկոսէն ճամբաս բռնակալ հրաւիրուած մանկապարտիզպանուհիի Խորհուրդիս առանձնապէս կողմէ քիչ բառերով [illegible] վանուած ըլլալու պարագան։ Իրականին մէջ յիշեալ Օրիորդը նմանօրինակ դիմում մը կատարած էր և ազգային ընտանիք մէջ պատրաստ գտնուելով չգոյութեան պատճառաւ լռած իսկ երեք-չորս վերջ կրկին կատարուած դիմումը արդիւնք էր յեռին միջոցով կատարուած արտաքին թելադրութեան և մասնաւոր նկատումի ըստ որում նոյն պարագան վարժարանի անօրէնութեան միջոցաւ ալ հաղորդուած էր իրեն նախապէս։

Ե. Անվճար ուսուցիչներ միայն ծիծաղելի ընթացքը ցոյց տուած են նաեւ Վեհ. Կաթողիկոսին հանդէպ, իրենց դատարան դիմելէն մէկ ամիսնակ վերջ, մատուցանելով խնդրոյ առարկայ գիրը. նորին վեհափառութիւնը իրենց դատապարտելի արարքին անգիտակ պահելու [illegible] դատապարտելի նենգամտութեամբ ինչ որ հայրապետական բարձրագոյն յանձնարարութիւնը անհետանալ թողուցած է։

Սոյն լուսաբանութիւնները տալով Խորհուրդս հարկ կզգայ յայտնել նաեւ թէ կատարուած անպատուաբեր ձեռնարկը արդիւնք է [illegible] երկու ամիսներէ ի վեր, Խորհուրդին դէմ մղուող աղտոտ պայքարին որու հեղինակներու ինքնութեան մասին աւելորդ է մերկացումներ ընել։

Հետեւաբար մասնաւոր կերպով, կը խնդրենք պատկան Ազգ. Մարմիններէ որպէսզի նոր սերունդի դաստիարակութեան ազգաշէն գործը ջանան յանձնել բարեխիղճ արժանաւոր, ձեռնհաս, իրենց պաշտօնին և կոչումին գիտակ ու նուիրեալ մշակներու:

Ի դիմաց
Թաղ. Խորհուրդ Հայոց Լաթաքիէի

Ատենապետ — Ատենադպիր
Տք. Մագսուտեան — Ս. Պոհճէճեան

9 Սեպտ. 1931
Լաթաքիէ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԿՈՆԴԱԿ ԵԳԻՊՏԱՀԱՅՈՒԹԵԱՆ

«Լա Պուրս Էճիպսիէն» կը գրէ.—

Գահիրէի առաջնորդարանը կը ստեղծեկացնէ թէ Էջմիածինին Ամենայն Հայոց Հայրապետէն ստացած է մասնաւոր կոնդակ մը, ուղղուած իր եգիպտահայ հօտին:

Ն. Ս. կոնդակը կարդացուած է Կիրակի առաւօտ, Գահիրէի Սբ. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյն մէջ, իրենց հայրապետին յորդորական եւ խրախուսող խօսքերը վայրկեան մը առաջ լսելու համար եկեղեցի փութացած խուռներամ բազմութեան մը առջեւ:

ՈՒՔՐԱՅՆԱՑԻ ԽՈՒՄԲԵՐ ԵՐԵՒԱՆԻ ՄԷՋ

Օգոստոսին Երեւան հասած է Ուքրայինայի հրեական պետական երգչախումբը, որ ունի 30 երգիչ—երգչուհիներ։ Այս երգչախումբը առաջին եղած է Ուքրայնական երաժշտական ողիմպիականին մէջ։ Իր երգացանկին մէջ ունի ժողովրդական ու բանուորական երգեր հրեական, վրացական, հայկական, թրքական, Ուքրայնական եւ ռուսական:

Հետաքրքրականն այն է որ երգչախումբը Պախի եւ Պեթհովէնի գործիական ստեղծագործութիւնները կ'աշխատի խմբական երգեցողութեան վերածել։

— Երեւան այցելած է նաեւ Ուքրայինայի պետ. թատերախումբը, որ Երեւանի բանուորական թատրոնին մէջ պիտի տայ ութ ներկայացումներ, յիշենք մէկ քանին.— «Կատերինա, Սարոչինսկայա, Սարմարկայա, Սկորոպադչինա, Նազայկա—Պոլդավկա, Ենթադրենք Մարոք, Շրջաններ եւն.։

Հայաստանի մարզական խորհուրդը ուսանելու համար Մոսկուայի մարզական վարժարանը ղրկած է 12 հոգի, Լենինկրատ 3 հոգի։

— Խորհրդային Միութեան մարզական խորհուրդը որոշած է Երեւան ղրկել աթլէթական ճիւղէն 10 ախոյեաններ, մասնակցելու համար Հայաստանի բերդ. ողիմպիականին։ Ասկէ զատ, Մոսկուայի Ֆութպոլի առաջին խումբը պիտի երթայ։ Խարքովէն ալ պիտի երթան չորս յայտնի բռնցքամարտիկ (կռփ.մ.իկ)։

— Օգոստ. 29ին Երեւան գացած է Թիֆլիսի թէնիսի խումբը, մրցումներ ունենալու համար Երեւանի խումբին հետ։

— Սպանիոյ Ֆութպոլի խումբը, բաղկացած 18 հոգիէ, Հոկտ. 10ին Երեւան պիտի երթայ, մրցելու համար Հայաստանի ազգ. խումբին հետ։

— Երեւանի քաուչուկի գործարանին կից ստան մը պիտի շինուի, ինչպէս գրուած էինք, Պատրաստուած ծրագիրին համաձայն, 16 միլիոն ռուբլի ծախք պիտի ըլլայ։

ԳԱՂՈՒԹԱՀԱՅ

ՀԱՅ ԱՂՋԻԿԱՆ ՄԸ ԱՐԿԱԾԸ

«Յառաջ»ի 10 Սեպտ. թիւին մէջ կը կարդանք.—

Հայ կարուհի մը, Օր. Վերժին Գլըճեան, հինգշաբթի գիշեր ժամը 9ին կանգներ Սէն Օկիւսթէն փողոցին, երբ դիմացին եկաւ երիտասարդ մը՝ ինքնաշարժով: Անծանօթը առաջարկեց պտոյտ մը կատարել, օրիորդը մերժեց եւ սկսաւ արագացնել քայլերը։ Բայց անծանօթը հետեւեցաւ եւ Լա Պօեսի փողոցին մէջ կրկնեց իր առաջարկը։ Նորէն մերժում։ Վերջապէս, Շան զ'Էլիզէի անկիւնը յաջողեցաւ համոզել, ճաշի հրաւիրելով։ Աղջիկը կառք նստաւ, անծանօթը Պուժիվալի մէկ ճաշարանը տարաւ զայն։ Անծանօթը ինքզինքը կը ներկայացնէր իբրեւ Պերլինէն եկած հարուստ բժիշկ մը: Ճաշէն յետոյ, աղջիկը խնդրեց Փարիզ վերադարձնել զինքը։ Բայց երբ տեսաւ որ դէպի Սէն Ժէրմէնի անտառը կը տանի, սկսաւ վախնալ: Անծանօթը ապահովութիւններ տուաւ, սակայն երբ Աւեռ կամուրջը հասան, յանկարծ դէպի անտառ քշեց կառքը մարեց լոյսերը եւ խոյացաւ Օր. Գլըճեանի վրայ։ Աղջիկը աղաղակ օգնութիւն կ'աղաղակէր։ Ասոր վրայ, անծանօթը զինքը կառքէն դուրս նետեց եւ փախաւ։

Հայուհին այս պատմութիւնները պատմելով ոստիկանութեան, տեղեկութիւններ տուաւ անծանօթի դիմագծութեան մասին, բայց մոռցած էր ինքնաշարժին թիւը։ Վար նետուած ատեն, կորսուած է գլխարկը եւ պայուսակը։

Ս.Յ.Քոյրերու Սրբոց Հռիփսիմեանց վարժարան

Անարատ Յղութեան Քոյրերու «ՍՐԲՈՑ ՀՌԻՓՍԻՄԵԱՆՑ» Հայ — Կաթողիկէ վարժարանը պիտի վերսկսի իր տարեշրջանը մերձակայ 6 Հոկտեմբերին։

Հայ — տոհմային ուսում եւ դաստիարակութիւն կը տրուի հոն և առանձին խնամք կը տարուի աղջկանց բարոյական ու տնտեսական կրթութեան։

Օդաւէտ ու բարեզարդ պարտէզի մը մէջ զետեղուած են կրկին վարժարանները բարեկեցիկ եւ աղքատիկ դասակարգերու աղջկանց համար։

Առաջնոյն դասընթացքը մանկապարտէզէ զատ ունի Նախապատրաստական, Նախակրթարան և միջին շրջաններ, 6 կարգի տարիներու բաժնուած։ Կ'ուսուցուին գիտութիւններէ զատ չորս լեզուներ. Հայերէն, Ֆրանսերէն, Արաբերէն եւ Անգլիերէն։ Ձեռագործի ճիւղը մասնաւորապէս խնամուած է և այս տարի ջրանկարի պիտի աւելցուի հերանկար (Pyrogravure) և ծեծադրոշմանկար (Repoussage)։ Դաշնակ, երգեցողութիւն և մարզանք կ'ամբողջացնեն վարժարանի գործը։

Աղքատիկ դասակարգի համար սահմանուած վարժարանն ալ գրեթէ ձրի ընդունելութեան պայմաններովը հանդերձ՝ ունի 4 կարգ դասընթացք տարրական և Նախակրթարանի շրջանի։ Կ'ուսուցուին հոն երեք լեզուներ. Հայերէն, Ֆրանսերէն, Արաբերէն, ասեղնագործութիւն երգ եւ մարզանք։

Ազգայիններու գնահատանքը վարժարանիս հանդէպ կը քաջալերէ Վարչութիւնը ակնկալելու յաճախութիւնը միշտ աւելի բազմաթիւ աշակերտուհիներու, քանի որ Արեւմտեան ու արդիական առաւելութիւններուն հետ կը ներկայացնէ նաեւ տոհմային կրթութեան ու բարձր բարոյականի ամէն պայմաններ։

7—8 ՏԵՍՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴԱԿԻ ԹԵՐԹՕՆԸ

ԳԱՐԱՄԱԶՈՎ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐԸ

Թարգմ. ԵՂԻՇԷ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ — Հեղինակ ՖԻՕՏՈՐ ՏՈՍԹՈՒԷՎՍՔԻ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

Գ. ԳԻՐՔ

ՀԵՇՏԱՄՈԼՆԵՐԸ

Բայց ի՞նչպէս պիտի կրնամ կնքել յաւիտենական միութեան այդ դաշինքը։ Մուժի՞կ մը ըլլալու եմ թէ հովիւ մը։ Ամենաանարգ ստորնացման ժամերուս, միշտ սիրած եմ կարդալ այս տողերը ուր Սերէզ կը գիտէ մեր տեսակի ցածութիւնը: Բայց այդ տողերը երբեք չկրցան բարձրացնել զիս իմ անկումէս, որովհետեւ ես Գարամազո՞վ մըն եմ.... Զէ որ մարդ գլխիվար կը գահավիժի։ Ու այս բանին մէջ իսկ գեղեցկութիւն մը կը տեսնեմ ես։ Անիծեա՛լ, ցա՛ծ, նսեմա՛ ամ, ի՛նչ կ'ուզէ ըլլայ։ Մոլթրացած ատամա՛ն իսկ։ Սակայն ես քու զգեստ'կդ եմ, Տէ՛ր, ու կը սիրե՛մ քեզ.... Բայց կը բաւէ՛ [illegible].... Թո՛ղ որ լամ։ Կը տեսնե՞ս, մենք Գարամազովներս, ամենքս ալ հեշտամոլներ ենք։ Անասունը քու մէջդ կը քնանայ, եղբա՛յր, հակառակ անոր որ հրեշտակ մըն ես դուն։ Զարհուրելի՜ գաղտնիք։ Ասոր [illegible] գաղտնիքներ միայն ես յարուցանէ...: Հակասութիւնները կը բազմապատկուին իր գործին մէջ: Ապերախտ մըն եմ ես, բայց իմ գիտցածս այս է, ու չատ խորհած եմ այդ մասին։ Գեղեցկութի՜ւնը, օրինակի համար։ Ցաւալ, մեծ սրտի և մեծ ուշիմութեան տէր մարդ մը իբր առաջին մապատկեր Աստուածամայրը և իբր վերջին մապատկեր՝ Սոդոմը ունի։ Բայց ամենասոսկալին Սոդոմով սկսած ըլլալն է՝ սրտին մէջ կրելով Աստուածամայր պատկերը։ Այո՛, այո՛, մարդը չատ լայն է իր յղացումներուն մէջ, պիտի փափաքէի նեղցնել զանոնք։ Սատանան ինքն ալ անկարող է բան մը հասկնալ այս բոլորէն։ Գեղեցկութիւն կայ մինչեւ իսկ ամօթին մէջ, չատերուն համար գեղեցկութեան մապատկերը Սոդոմին մէջ է միայն, գիտէ՞ր սակայն։ Ամէնը մենամարտ է սատանային ու Աստուծոյ, ու պատերազմի դաշտը, դո՛ւն եւ ե՛ս ենք...։ Բայց, խնդրին գանք։ Հիմա մարդ ըրէ.... Կերուխումի եաէ եմ: Քիչ առաջ հայրս կ'ըսէր թէ հազարներով րուբլի կը գնէ աղջիկներու կուսութիւնը, խաղի՝ երեւակայութիւն։ Սխա՛լ է այս։ Այդ բանը չատ [illegible] չի նսեմցաւ ինծի բնաւ, դրամը անպէտ է այս տեսակ գործերու մէջ: Զարդ մըն է միայն։ Այսօր, բարձր դասակարգի կինը, վաղը փողոցի աղջիկը, ես երկուքէն ալ կը սիրուիմ, ու եթէ ուզեմ պատուհանէն վար կը նետեմ դրամը, խրախճանքներ կը սարքեմ, ընչաւ աղջիկներ ունիմ, անոնց ալ դրամ կուտամ, եթէ պէտք ըլլայ, որովհետեւ ամէն պարագայի տակ անոնք չեն արհամարհեր դրամը, «չնորհակալ եմ» կ'ըսեն։ Փոքր դասակարգի կիները, բաւական կը սիրեն զիս, ոչ թէ ամէնքը, այլ մեծամասնութիւնը: Ա՛հ, եթէ ինծի նմանէիր, պիտի հասկնայիր զիս։ Ցոփութիւնը կը սիրէի ատոր համար որ ամենէն չուայտն է։ Կը սիրեմ անդթութիւնը...։ Որքա՜ն գձուձ էակ մըն եմ ուրեմն։ Պզտի՞կ մը։ Ո՛չ, Գարամազո՞վ մը: Օր մը, ճաչով պտոյտի մը, որուն կը մասնակցէր քաղաքի գրեթէ ամբողջ երիտասարդութիւնը՝ եօթը թրոյքաներու մէջ նստած, ձմեռնային մռայլ օդով մը, քովս գտնուող աղջիկէն (պաշտօնատարի մը աղքատ աղջիկը, համակրելի ու երկչոտ) ստացայ կարգ մը չնորհներ...։ Այո՛, մութին մէջ չատ մը բաներ գործելու ազատութիւն տուաւ ինծի։ Խեղճը կը խորհէր թէ յաջորդ օրը ձեռքը ուզելու պիտի գայի։ Ու հինգ ամիս անընդհատ բառ մ'իսկ չխօսեցայ իրեն։ Ցաւալ սրահի մը անկիւնը կը տեսնէի զինքը, երբ ամէն մարդ կը պարէր, ան զիս կը դիտէր, ու ի՛նչ կրակ իր աչքերուն մէջ։ Այս խաղը կը զուարճացնէր զիս։ Հինգ ամիս վերջ ամուսնացաւ պաշտօնեայի մը հետ ու մեկնեցաւ, իմ դէմս կատղած ու թերեւս տակաւին սիրելով զիս։ Երջանիկ կ'ապրին հիմա։ Ուշադրութիւն ըրէ որ այս մասին ո՛չ մէկուն բան մը ըսած եմ։ Զարաչար չեմ գործածած իր վստահութիւնը, աղտոտ բնազդներ ունիմ, կը սիրեմ ամօթը, բայց անպատիւ չեմ.... Կը կարմրի՞ս ու աչքերդ կայծեր կ'արձակեն.... Կը բաւէ այսքան ցեխոտիլը, այնպէ՞ս չէ։ Սակայն, ատոնք ըստ Փոլ տը Քոքի ծաղիկներ ու պզտիկներ են: Եղբա՛յր, յիշատակներու ամբողջ ալպոմ մը ունիմ ես։ Աստուած օգնէ իրեն, այդ խեղճ աղջկան։ Ես երբեք չեմ հայհոյած այն մասնաւոր չնորհներով, զորս թողուց որ վայելեմ ես.... Բայց կը բաւէ՛։ Այս տեսակ յիշատակները քերթելո՞ւ կանչեցի քեզ։ Ո՛չ։ Աւելի հետաքրքրական բան մը պիտի պատմեմ քեզի։ Թող որ ամէն բան ըսեմ քեզի, ու մի՛ կարմրիր, այնպէ՛ս կ'ուզեմ ես։

— Ո՛չ խօսքերդ եւ ոչ վարմունքներդ են որ կը կարմրցնեն զիս: Կը կարմրիմ, որովհետեւ ես ալ ա՛յն եմ, ինչ որ դուն ես։

— Դո՞ւն։ Կը չափազանցես։

— Ո՛չ, չեմ չափազանցեր, ըսաւ Ալիոշա խիստ ոգեւորուած: Մենք կը գտնուինք միեւնոյն սանդուխին վրայ։ Ես առաջին աստիճանին վրայ եմ, դուն աւելի հեռու՝ տասներորդին վրայ։ Բայց նոյն բանն է, անգամ մը որ ոտքը գրուեցաւ առաջին աստիճանին վրայ, պէտք է անցնիլ բոլոր աստիճաններն ալ։

— Ուրեմն առաջին աստիճանին վրայ դնելու չէ՛ ոտքը!

— Անչո՛ւշտ, եթէ կարելի է:

— Բայց պիտի կրնա՞ս։

— Չեմ կարծեր։

(36) (Շար.)

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՆԱՑԻ ԵՒ ՀԱՅՄՎԵՐԸՆ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԸ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ

Վիեննա 19 սեպտ.— Ներկ գիշեր կռիւ մղուեցաւ Հիւսիս-Աւստրիոյ մէջ, Նացի և կառավարական Հայմվէրըն կազմակերպութեանց միջև։ Իսկական ճակատամարտ էր տեղի ունեցածը։ Նացիներէ հետապնդուած Հայմվէրները պանդոկ մը պաշտպանեցին։ Ժանտարմներ միջամտելով մեծ դժուարութեամբ կրցան կարգ կանոնը վերահաստատել։ Սպանուած են 3 Նացիներ, երկու կողմէ բազմաթիւ վիրաւորեալներ կան։

ՉՈՐՍԵՐՈՒ ԴԱՇԻՆՔԻՆ ՇՈՒՐՋ

Պ. Տը Ժուվընէլի յայտարարութիւնները

Փարիզ 19 սեպտ.— Հռոմի Ֆրանս. նախկին դեսպան՝ ծերակուտական պ. տը Ժուվընէլ, խօսք առնելով Լօ նահանգի տարեկան ժողովին մէջ, յայտարարութիւններ ըրաւ Չորսերու դաշինքին կարեւորութեան մասին։ Պատասխանելով՝ յիշեալ դաշինքի ստորագրութեան առթին զանազան մամուլներու մէջ բացուած վիճաբանութեանց, ատենախօսը շեշտեց թէ Չորսերու դաշինքը պէտք չէ նկատել որպէս անկարեւոր դաշինք մը եւայլն. որովհետեւ, շատ բնական է որ Ազգ. Դաշնակցութեան չորս մնացած մեծ տէրութիւնները, իրարու մէջ միշտ համաձայն գտնուելու միջոց մը գտնէին, Ազգաժողովին աշխատանքները դիւրացնելու եւ պատրաստելու համար։ Վեր հանելով վերջերս Պ. Փօլ—Պօնքուրի ճառախօսութեան «Լօքառնոյի համաձայնութեանց գործադրութեան շարունակումը» ջատագովելով անցքերը, պ. տը Ժուվընէլ շեշտեց թէ Չորսերու դաշինքը լաւագոյն միջոցն է այդ իրագործման. քանի որ մեծ տէրութեանց կարելիութիւն կուտայ անհամաձայնութեանց առաջքը առնելու խաղաղօրէն, առանց սահմաններու բռնաբարումին դիմելու։ «Ֆրանսա չէ փոխած իր քաղաքականութիւնը։ Ներկայիս, թերեւս որեւէ ատենէ աւելի դժուարութիւններ կան լուծելիք. բայց պէտք է խոստովանիլ որ այդ դժուարութիւնները լուծելու համար կարելիութիւնները խաղաղ միջոցներն ալ բազմապատկուած են։ Չորսերու դաշինքը յառաջ բերաւ Ֆրանքօ-իտալ. մերձեցում, աւելի ամրապնդեց Անգլիոյ հետ մեր բարեկամական կապերը եւ կարելիութիւններ կ'ընձեռէ Գերմանիոյ հետ բանակցելու. բաց աստի, դաշինքը չարգիլեր որ Ֆրանսա, Իտալիա կամ Փոքր Համաձայնութիւնը նման դաշինքներ կնքեն Ռուսիոյ հետ. նոյն դաշինքը կը դիւրացնէ նաեւ Եւրոպայի եւ Մ. Նահանգներու գործակցութիւնը։

ԶԻՆԱԹԱՓՈՒԹԵԱՆ ՀԱՐՑԸ

Ֆրանս. մամուլին կարծիքը Ֆոն Նոյրաթի յայտարարութեան շուրջ

Փարիզ 19 սեպտ.— Ֆրանս. մամուլը, վերլուծելով օտար մամուլի ներկայացուցիչներուն առջեւ պ. Ֆոն Նոյրաթի արտասանած ճառը, դիտել կուտայ Հիթլէրեան կառավարութեան հակառակութիւնը՝ ազգազինութեանց հակակշռին։ Ներկայացող հարցը այն է թէ, կը գրէ «Փըթի Փարիզիէն», Գերմանիոյ սպառազինութեանց մասին տեղեակ գտնուող Լոնտոնի, Հռոմի եւ Ուաշինկթընի կառավարութիւնները պիտի ընդունի՞ն Ֆոն Նոյրաթի ուրուագծած սոսկալի դաւադրութեան մէջ, թէ ուղղակի պիտի դիմեն օրինաւոր եւ իսկական զինընկեցութեան մը, տնտես. գործունէութեան անհրաժեշտ խաղաղութիւն եւ վստահութիւն ներշնչող Եւրոպայի մը մէջ։ Արդ օրինաւոր եւ իսկական զինաթափութիւն մը կարելի է ձեռք բերել միայն ստորինաւոր ընթացքով, երբ Րայխը, ինչպէս միւս երկիրները, ապացուցած են թէ բարի կամեցողութիւն ունին, անկեղծ են եւ կ'ընդունին որ ռազմական ուժերը մի քանի տարի շարունակ լրջօրէն քննուին, վստահութիւն ներշնչող եւ լիազօրութիւններ ունեցող միջազգ. կազմակերպութեան մը կողմէ։

Այս առթիւ «Թան» կը գրէ.— «Գերմանիոյ մէջ սպառազինումը իրականութիւն մը ըլլալով, հակակշիռը կը մերժուի Հիթլէրի կառավարութեան կողմէ։ Ամառնային ամսուն, Ժընեւի մէջ, ուրիշ երկիրներու բարի կամեցողութեան առջեւ Գերմանիա պիտի առ՞է իր պատասխանատուութիւնները»։

Պ. Էրիօ եւ Ֆրանքօռուս մերձեցումը

Փարիզ 12 սեպտ.— Արմտ. ընկերվ. կուսակցութեան համագումարին առթիւ սարքուած հացկերոյթին նախագահելով, պ. Էրիօ կարեւոր ճառ մը արտասանեց Ֆրանսայի արտ. քաղաքականութեան շուրջ եւ ջերմապէս ջատագովեց ֆրանքօ-ռուս մերձեցումը։

Մարսէյլի Միջազգ. Տօնավաճառը

Մարսէյլի Միջազգ. Տօնավաճառը բանալով, Առեւտ. Նախարարը դիտել տուաւ թէ Ֆրանսայի մէջ մաքսային հասոյթներու 88 առ հարիւրը գոյացած է առեւտ. համաձայնութեանց ենթակայ նիւթերէն և կառավարութիւնը սահմանած է դիմել Ֆօնթէնժանթըմանի դրութեան։ Այսուհանդերձ, Նախարարը յայտարարեց թէ չպիտի խոստանայ գոյութիւն ունեցող դրութիւնը։

Պարսիկ դահլիճը կազմուած

Թէհրան 19 սեպտ.— Պ. Ֆորուղիի դահլիճը Մեճլիսին ներկայացաւ հետեւեալ կազմով. պ.պ. Ա. Ֆորուղի՝ վարչապետ, Ասատ՝ պատերազմական, Քաղէմի Արտ. Գործոց, Տավար Ելմտական, Ճամ՝ Ներքին, Մանսուր՝ Հաղորդակցութեանց, Սատր՝ Արդարութեան, Տօլաչարի՝ փոստ—հեռագրական, Հէքմաթ Կրթական, Պահլամ՝ Կրթական և Պահմաթ՝ Երկրագործական նախարարներ։

Ֆրանքլեհ Յարաբերութիւնները

Փարիզ 19 սեպտ.— Կը տեղեկացնեն թէ Լեհաստանի արտ. գործոց նախարարը Պ. Պէք շուտով Փարիզ պիտի ժամանէ։ Այն առաջին անգամ ըլլալով Փարիզ կուգայ. քաղաք. շրջանակներ մեծ կարեւորութիւն կուտան իր այցելութեան, որը կը մեկնուի իբրև լրացուցիչ մաս Փարիզի մէջ վերջերս կատարուած գաղափարի փոխանակութեանց, հունգար արտ. գործ. նախարարին և Պուլկար թագաւորին հետ, Արեւել. և կեդր. Եւրոպայի տնտես. կացութեան շուրջ։

Ն. Վ. Ֆուատ թագաւոր կ'ստանայ

«Պատուոյ Տօքթ.» Տիտղոսը

Պերլին 17 սեպտ.— Պերլինի բժշկ. համալսարանը Ն. Վ. Եգիպտոսի Ֆուատ Թագաւորին շնորհեց Պատուոյ Տօքթէօր (Docteur Honoris Causa) տիտղոսը ընկերային առողջապահական անտանէլէն, որ երկիրներու փոխանցիկ հիւանդութեանց դէմ մղուող պայքարին մատուցած իր ծառայութեանց համար։

ՄԻԱՑԵԱԼ ՎԱՐԺԱՐԱՆ (ԴԱՄԱՍԿՈՍ)

1933—1934

Միացեալ Վարժարանը այս տարի կ'ունենայ առանձին մանկապարտէզ եւ նախակրթարանի հինգ կարգեր։

Այս տարի վարձուած է Mission Laique-ի նախկին ընդարձակ և գեղեցիկ շէնքը օժտուած բոլոր յարմարութիւններով։

Ուրախ ենք յայտարարելու յարգելի ծնողներուն որ այս տարի զօրացած է ուսուցչական կազմը նոր ու փորձուած ուժերով։

Արձանագրութիւնները կը սկսին Սեպտ. 15ին, ամէն օր առաւօտեան ժամը 8—12

Նորեկներու եւ վերաքննելի աշակերտներու քննութիւնները տեղի կ'ունենան 20—23։

Դասերը կը սկսին Սեպտ. 25։

ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԻՆՉՊԷ՞Ս ՊԻՏԻ ԼՈՒԾՈՒԻ

ՍՈՒՐԻԱԿԱՆ ՈՒ ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

ՆՈՐ ԲԱՐՁՐ ԳՈՄԻՍԷՐԻ ԾՐԱԳԻՐՆԵՐԸ

Նոր Բարձր Գոմիսէրի ժամանման օրը որքան մօտենայ, այնքան աւելի կը սաստկանան բամբասանքները ու ենթադրութիւնները Լիբանանի եւ Սուրիոյ քաղաքական ապագայի եւ բնոյթին շուրջ։

Ըստ «Էլ Ահրար»ի տեղեկութեանց, Պ. տը Մարթէլ սկսած է Փարիզի մէջ, արտաքին նախարարութեան հետ խորհրդակցութեանց, Լիբանանի եւ Սուրիոյ խնդիրը դիւրալուծելու եւ կարգադրութիւններ ընելու համար։ Կ'ըսուի թէ, Բ. Գոմիսէրը առաջին առթիւ պիտի վերջացնէ Լիբանանի հարցը։ Ընդհանուր ժողովրդական ընտրութեամբ պիտի կատարուի հանրապետութեան նախագահի ընտրութիւնը եւ պիտի նշանակուի միայն մէկ նախարար, որ պատասխանատու պիտի ըլլայ հանր. նախագահին իր բոլոր գործունէութեան համար, բացի պիւտճէի հարցէն, որ պիտի վաւերացուի խորհրդարանին կողմէ։

Նոր խորհրդարանը պիտի ունենայ 30 երեսփոխաններ։ Հանրապետութեան նախագահի պաշտօնավարութեան ժամանակաշրջանը պիտի ըլլայ 5 տարի։

Սուրիական խնդրի լուծման ձեւը պիտի որոշէ Ն. Բարձր Գոմիսէրը տեղին վրայ յայտնելէ ուսումնասիրելէ վերջ կացութիւնը եւ նախորդ Բարձր Գոմիսէրներու մշակած ծրագիրները ու տարած աշխատանքները։

ՍԻՐՈՅ ԳԻՆՈՎՈՒԹԵՆԷՆ ՎԵՐՋ ՄԻԱՄԻՏ ԱՆԳԼՈՒՀԻԻՆ ԳԼԽՈՒՆ ԵԿԱԾՆԵՐԸ

Մեր վերջին թիւով տեղեկացուցած էինք՝ օդափոխութեան համար Լիբանան եկած հարուստ անգլուհիի մը գլխուն եկած չարիքը։ Պատմած էինք թէ ինչպէս, փոխանակ զբօսաշրջիկներն ու գիւղացիները հիւրերը քաջալերելու միջոցներ փնտռելու, կարգ մը անխիղճ մարդիկ, անպատուաբեր ոչ մէկ արարք չեն խնայեր, միայն եւ միայն դրամ ձեռք ձգելու համար, եւ այսպէսով օտարներուն առջեւ կը նսեմացնեն այս երկրին հռչակը։ Այս եղելութիւնը պատմելով՝ յիշած էինք թէ մեր ակնարկած մարդոց տարբին պակսեցաւ մէկը, 15 ոսկինոց չէքին զէրօ մը աւելցնելով, դրամատուն ներկայանալով 150 ոսկի պահանջած էր։ Այժմ յիշեալ զեղծարարը բանտ առաջնորդուած է իսկ անգլուհին ազատ արձակուելով իր հայրենիքը վերադարձած։

38 ՔԻԼՕ ՀԱՇԻՇ ԿԸ ԳՐԱՒՈՒԻ

Շաբաթ կէս գիշերին վերջ, մերկանդամ մարդ մը գտնուած է Պէյրութի նաւահանգիստին մօտ, ծովու մէջ վիզին կախուած թիթեղ երկու տուփեր։ Շատ դանդաղ կը լողար եւ կը յառաջանար այս մարդը դէպի «Շամփօլիոն» շոգենաւը։

Նաւահանգիստի Գոմիսէրը այդ միջոցին հսկողութիւն կը կատարէր նաւահանգիստի մէջ։ Կը կասկածի այս լողացող մարդէն եւ կուղղուի դէպի անոր։ Մարդը երբ կը հասկնայ թէ կը հետապնդուի, թիթեղները ծովը կը ձգէ եւ կարագացնէ լողալը։ Գոմիսէրը կը հասնի եւ կը յաջողի երկուքն հանել տուփերը, որոնց մէջ կը գտնուէր 38 քիլօ հաշիշ։ Իսկ մարդը կը կորսնցնէ իր հետքը։

ԱՆԹԻԼԻԱՍԻ ՈՃԻՐԸ

ՈՃՐԱԳԱՏ ԱՏԵԱՆԻ ԱՌՋԵՒ

ՈՃՐԱԳՈՐԾՆԵՐԷՆ ՄԷԿԸ ԽԵՆԹԱՑԱԾ

Անթիլիասի ոճրին հեղինակները՝ երեք հայեր կը գտնուին Պաապտայի բանտին մէջ։ Կարգ մը թերթեր, ժամանակին գրած էին որ անոնց դատավարութիւնը տեղի պիտի ունենայ խառն դատարանին առջեւ, սակայն յայտնի եղաւ որ սխալ են այդ տարաձայնութիւնները որովհետեւ անոնց դատաւարական արդէն սկսած է ուսումնասիրել անոնց թղթածրարը եւ մօտ օրէն պիտի սկսի դատավարութիւնը։

Ոճրագործներէն Անդրանիկ Ֆանի մը օրէ ի վեր յիմարութեան նշաններ սկսած է ցոյց տալ։ Բանտին մէջ, իր ընկերներուն հետ շարունակ վէճ եւ կռիւ կունենայ եւ անկապ խօսքեր կը նետէ մինչեւ իրիկուն։ Որոշուած է բժշկական քննութեան մը ենթարկել զայն՝ ճշդելու համար թէ իրապէս մտային խանգարում ունեցա՞ծ է ան։

ԱՆԳՐԱԳԷՏՆԵՐՈՒ ԹԻՒԸ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՄԷՋ

Բարձր Գոմիսէրութեան յանձնուելու համար՝ Ներքին Տնօրէնութիւնը պատրաստած է վիճակացոյց մը, որուն համաձայն, Լիբանանի մէջ կան 257 հազար կարդալ գրել գիտցող չափահասներ, իսկ անգրագէտ չափահասներուն թիւը կը հասնի 203 հազարի։

Դպրոցական վերջին տարեշրջանին, ուսանողութեան եւ աշակերտութեան թիւն էր 162 հազար, իսկ դպրոց չի յաճախողներուն թիւը 139 հազարի կը հասնէր։

ԹԱՆԿԱԳԻՆ ՀՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Քեսրվանի Քավա գիւղին մէջ, գործաւորներ տունի մը հիմը փորելու աշխատանքին լծուած էին, երբ յանկարծ փոս մը բացուեցաւ եւ երեւան հանուեցաւ գերեզման մը։ Դագաղը բացուելով մէջէն կը գտնուի պղինձէ թանկագին հնութիւններ. Կառավարութիւնը լուր առնելուն պէս մասնագէտներ կը ղրկէ եւ հնութիւնները կը փոխադրէ Պէյրութ։

Այժմ աւելի ընդարձակ սահմաններու մէջ սկսած են պեղումները այդ շրջանին մէջ եւ կը յուսացուի որ թանկագին հնութիւններ երեւան հանուին

ՆԻՀԱՐՆԱԼ ՈՒԶՈՂՆԵՐՈՒՆ ԱՉՔԸ ԼՈՅՍ

ՆՈՐ ԴԵՂ ՄԸ ԳՏՆՈՒԱԾ Է

Լիբանանցի բժիշկ մը, Պ. Իսկէնտէր Սալիմ, որ այժմ կը գտնուի Փարիզ եւ ուսումնասիրութիւններ կ'ընէ, գտած է դեղ մը, որ կը նիհարցնէ բոլոր գէրութիւնները, առանց ծոմապահութեան։ Այս դեղը, կը գրեն տեղական թերթեր, ոչ մէկ վնաս կը պատճառէ, ընդհակառակը ընդհանուր առողջութեան տեսակէտով ալ օգտակար է։ Փարիզի մէջ, ամենայայտնի մասնագէտ բժիշկներ փորձեր կատարած են այդ դեղով եւ տեսած որ արդիւնքը խիստ նպաստաւոր է։

ՈՃՐԱԳՈՐԾ ՇՈԳԵԿԱՌՔԸ

Կիրակի օր, Հալէպէն Պէյրութ եկող շոգեկառքը, Հալէպէն 60 քիլոմէթր հեռու դէպի Համա, ուղեւորներն կը բախի կառքի մը եւ կտոր կտոր կ'ընէ զայն։ Կառապան Սաթէ Հալէպի եւ երկու ճամբորդներ կը ջախջախուին եւ վայրկենապէս կը մեռնին։

ԴԵՐԱՍԱՆԱԽՈՒՄԲԸ ՎԵՐԱԴԱՐՁԱԾ

«Շապրիեն Տը Լիբան» Ֆիլմի դերասանախումբը, որոնք ինչպէս գրած էինք մեկնած էին Դամասկոս եւ Բալպեք, կարգ մը տեսարաններ շարժանկարելու համար արդէն վերադարձած են Պէյրութ եւ քանի մը օրէն կը մեկնին Ֆրանսա։

ԹԷՆԻՍԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Թէնիսի ախոյեանութեան մրցումը այս տարի դարձեալ տեղի ունեցաւ Պրումմանայի մէջ, Սեպտեմբեր 14, 15 եւ 17ին։

Ախոյեանութեան պարզ (մարդ) խաղին մէջ յաղթական ելաւ Պ. Էտմոն Խաֆան, իսկ զոյգ խաղին մէջ՝ Պ. Պ. Հանրի Ֆարաօն եւ Լաքիք Մանայան։

Ախոյեանութեան պարզ (կին) խաղին մէջ յաղթական հանդիսացաւ Տիկին Ֆարահ, իսկ զոյգ խառն (մարդ եւ կին) խաղին մէջ տարհեցան Օր. Մարքար եւ Պ. Լաքիք Մանայան։

Բոլոր յաղթականները մրցանակներ ստացան։

ՋՈՎԱՆԱԼ ՈՒԶՈՂ ԵԶԸ

Արքին Ապուհեա անուն հայ մը եր կուտարքի առաւօտ սպանդանոց կ'առաջնորդէր իր եզը։

Երբ յիշեալը Միսէքէր թաղէն կանցնէր, սուրացող բռնատար ինքնաշարժ մը տեսնելով եզը կը խրտչի, սանձը կը կտրէ եւ կը վազէ դէպի ծովեզր։ Ալիքները կը քշեն անակնկալի եկած անասունը։ Իսկոյն երեք նաւակներ ծով կիջնեն եւ երկարատեւ ջանքերէ յետոյ կարելի կ'ըլլայ ծայրայեղ չորքոտանին ցամաք բերել։ Եզը ազատողներէն մէկը ձեռքէն վիրաւորուած է։

ԳՈՂ ՄԸ ԱԶԱՏԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Ուասիֆ Մօֆառէկ եւ Անիսէ Հավա անուն Լիբանանցի երկու ժանտարմներ, երկուշաբթի առաւօտ բանտ կ'առաջնորդէին Պէքրին գիւղացի Էլիաս Նաիմը, որ գողութիւն բրած էր։

Երբ ժանտարմներն ու գողը գիւղէն հազիւ թէ դուրս ելած էին, ձերբակալեալին կողմնակիցները խմբովին յարձակեցան ժանտարմներու վրայ եւ սփոր վիճակ մը ստեղծեցին։ Էլիաս Նաիմ առիթէն օգտուելով յաջողած է անհետանալ։

Ժանտարմերին քննութիւններ կը կատարէ օրէնքի գործադրման արգելք հանդիսացողները երեւան հանելու եւ պատժել տալու համար։

ԱՂՋԻԿ ՄԸ ԹՈՅՆ ԿԸ ԽՄԷ ԱՆՁՆԱՍՊԱՆ ԸԼԼԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Ոստիկանական տեղեկագրէն կը հասկցուի որ, առջի օր, քերի Դամասկոսցի Սապիհա Անիսէ քէոմէնկասար խմած է անձնասպան ըլլալու համար։ Սակայն, դրացիներ օգնութեան փութալով իրական մահէ մը կազատեն զայն եւ վտանգաւոր վիճակի մը մէջ կը փոխադրեն հիւանդանոց։

Ըստ քննութեան հասկցուած է որ Սապիհա հասարակաց աղջիկ մըն էր եւ վերջերս մատնուած էր թշուառ վիճակի մը։

ԱՒԱԶԱԿՆԵՐ ՍԱՀՄԱՆԻ ՎՐԱՅ

Պաղեստինի եւ Սուրիոյ սահմանին վրայ, խումբ մը աւազակներ կողոպտած են ոչխարի վաճառական Եուսուֆ Պաբունեն եւ առած անոր 50 ոսկին եւ 10 ոչխարները։

ՄԵՐ ՎԱՂՈՒԱՆ ԹԻՒՈՎ

«Ազդակ»ի վաղուան թիւով պիտի հրատարակենք Սուրիոյ եւ Լիբանանի Ազգ. Յոյսերի դերերուն հանգուցեալ Պ. Սարգիս Խաչատուրեանի կենսագրական ծանօթութիւններն ու մահուան եւ յուղարկաւորութեան մանրամասնութիւնները։

ՓՈՂՈՑ ՖԷՅՍԱԼԻ ԱՆՈՒՆՈՎ

Պէյրութի իսլամ բնակիչներու անունով հանրագրութիւն մը ներկայացուած է քաղաքապետին, որով կը պահանջուի Պէյրութի փողոցներէն մէկը կոչել Ֆէյսալ թագաւորի անունով։

ՀԱՄԱՅՆԱՎԱՐՆԵՐ ԳՈՐԾԻ ՎՐԱՅ

Զահլէէն կը տեղեկացնեն թէ կիրակի օր, մի քանի համայնավարներ բրօքականներ թռուցիկներ ցրուած են յիշեալ քաղաքին մէջ։

ԿԱՍԿԱԾԵԼԻ ՄԱՐԴ ՄԸ

Պաղեստինի եւ Սուրիոյ սահմանին վրայ, Ժօզէֆ Շէյզուր անուն կասկածելի մարդ մը, կ'ուզէր Սուրիական սահման մտնել, առանց անցագիրի։ Սակայն սահմանապահները կը ձերբակալեն զայն եւ կը փոխադրեն Պէյրութ ու կը յանձնեն Ընդհանուր Ապահովութեան։ Կը կարծուի որ համայնավար բրօբականտիսթ մըն է ան։

ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԿԵՊՍԱԿԻ

Տօքթ. Գ. Թապուրեան, Տիար Սարգիս Խաչատուրեանի դառնացեալ մահուան առթիւ, փոխան ծաղկեպսակի 300 Ս. Դ. կը նուիրէ Մամբրէեան բուժարանի նոր գործիքներ գնելու ֆոնտին։

Սրտանց Շնորհակալութիւն։

— Միեւնոյն առթիւ եւ միեւնոյն նպատակին փոխան ծաղկեպսակի Պ. Տաճատ Սրապեան կը նուիրէ 200 Ս. Դ.։

— Միեւնոյն առթիւ փոխան ցաւակցական հեռագրի Պ. Գասպար Իբէկեան «Համազգային»ի կը նուիրէ 100 Ս. Դ.։

— «Ազդակ»ի հայ գրաշարները միեւնոյն առթիւ փոխան ծաղկեպսակի 175 Ս. Դ. կը նուիրեն Մամբրէեանի բուժարանին։

— Պ. Հմայեակ Գրանեան, միեւնոյն սխուր առթիւ, փոխան ծաղկեպսակի 200 Ս. Դահեկան կը նուիրէ Մամբրէեանի բուժարանին։

Սրտանց Շնորհակալութիւն։

— Պ. Յովհաննէս Փօրուգեան միեւնոյն առթիւ փոխան ծաղկեպսակի Մամբրէեան բուժարանին կը նուիրէ 100 Ս. դահեկան։

Սրտանց խմբագրութեանս։

ՍԱԿԱՐԱՆ ՊԷՅՐՈՒԹԻ

20 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1933

		Ս. Դ.
Եգիպտ.	թղթադրամ.	407
Անգլիկն.	»	398
Տօլար	»	82
Թրքական	»	59
Պանք Օթոման		138
Իտալական Լիր 100		675
Յունական Տրախմ 100		70
Անգլ. ոսկի		619
Ֆրանս.	»	496
Օսման.	»	552
Արծաթ մէճիտ		21
Գրէջի Ֆօնս. Ա.	Ֆr.	609
» » Բ.	»	333
» » Գ.	»	319

Սէքերեան եղբարք Բիւ Ֆօ. Թէլէֆօն՝ 5-19

— 160 —

Թողնելով քաղաքը, որտեղ գտնվում էինք, անցանք մի գիւղ։ Արջը արդէն պատրաստ էր։ Մեր նոր պարապմունքի համար ընտրած երաժշտական գործիքներով և հագուստի ձեւերով մենք բոլորովին նմանում էինք թափառական ցիգաններին։ Թէ՛ ես և թէ՛ քեռի Պետրոսը խիստ ծիծաղելի էինք այդ նոր կերպարանափոխութեան մէջ։

Արջը վարժուած էր։ Մնում էի ես։ Քեռի Պետրոսը ամբողջ երկու շաբաթ սովրեցնում էր ինձ բոլոր եղանակները, թէ ինչպէս պէտք էր պար ածել նրան։ Ես այս գործի մէջ եւս ցոյց տուի իմ ընդունակութիւնը։ Քսան օրից յետոյ այն աստիճան պատրաստուած էի, որ կարող էի ամենայն վստահութեամբ հանդէս դուրս գալ, որպէս մի լաւ արջ պար ածող։

Քեռի Պետրոսը, այդ երեւելի չարագործը, օրըստօրէ բարձրանում էր իմ աչքում իւր խաբեբայութեան հսկայական մեծութեամբ։ Նա իւր արջ պար ածողի մուշտակի մէջ նոյնքան մեծ էր, որքան Երուսաղէմի աբեղայի փարաջայի մէջ։ Նրա համբերութիւնը, Նրա հեռատեսութիւնը սահման չունէր։ Ինձ թւում էր որ նա նայում էր այն ընդարձակ երկրի վրայ, որպէս իւր մշակութեան դաշտերի, որպէս իւր ագարակի վրայ։ Արջ պար ածողի կեղեւի մէջ թաքնուած, կարծես թէ, նա ցանում էր սերմերը, որոնց բեղմնաւոր արդիւնքը մի ժամանակ պիտի հնձէր.... Թափառելով գաւառից գաւառ, քաղաքից քաղաք և գիւղից գիւղ, նա հետազօտում էր հողը, նշանակում էր իւր յիշողութեան մէջ այն տեղերը, ուր մի ժամանակ նրա մանգաղի յաջող հունձք էր սպասում։

Եւ արդարեւ, արջ պար ածողը, ռամիկ ժողովրդի ռամիկ ծաղրածուն, այնքան անմեղ, այնքան անվնաս մարդ է, որ բոլոր տների բակի դռները բաց են

— 167 —

գամ հաղորդութիւն էր ընդունում։ Պանդխտութեան մէջ դարձեալ նա նոյնն է մնացել, բնաւ չէր փոխուել։ Ես շատ անգամ տեսել էի (մինչեւ անգամ ամենասարսափելի չարագործութիւններից յետոյ) թէ ինչպէս նա առանձնացած մեր իջեւանի մի անկիւնում, արտասուքը աչքերում աղօթում էր։ Ինձ երբեք չէր պատահած տեսնել, որ անցկացնէր իւր առաւօտեան և երեկոյեան աղօթքները։ Շատ անգամ երբ պատրաստվում էինք «գործի» գնալ,— տեսնում էի, որ նա ուշանում է։ Երբ շտապեցնում էի նրան պատասխանում էր. «փոքր ինչ սպասեցէք, դեռ աղօթքս չեմ վերջացրել»....

Դա փարիսեցիութիւն չէր, դա Նրա հաստատ հաւատն էր։ Նա համոզուած էր, որ ամէն գործ, թէ բարի լինէր նա և թէ՛ չար, պէտք էր աղօթքով սկսել և Աստուծոյ օգնութիւնը խնդրել։

Նա մինչեւ անգամ պաս էր պահում, կատարում էր հայկական եկեղեցու բոլոր տօները։ Նրա թղթապանակի մէջ կեղծ անցագրերի հետ միասին, կար մի փոքրիկ հայերէն օրացոյց, շատ անգամ նայում էր նրա մէջ, որ չսխալուի, թէ ե՛րբ պէտք էր պաս պահել, ե՛րբ պէտք էր ուտել, կամ ե՛րբ պէտք էր կատարել այս եւ այն տօնը։

Քեռի Պետրոսը իւր հոգեւոր հասկացողութիւնների մէջ սաստիկ անհաւատ էր, իսկ իւր կրօնական համոզմունքների մէջ վերին աստիճանի մոլեռանդ։ Նա հաւատում էր, որ բացի Լուսաւորչի հօտից, ուրիշ քրիստոնեաներից և ոչ մէկը Աստուծոյ արքայութիւնը չի վայելի։ Եւ այդ պատճառաւ սաստիկ նախանձախնդրութիւն ունէր դէպի հայոց եկեղեցին։

Բայց ինչպէս կարելի էր միեւնոյն ժամանակ ե՛ւ խաչագող լինել ե՛ւ լաւ քրիստոնեայ։

Քեռի Պետրոսի կարծիքով կարելի էր։ Եկեղեցին

ԱՐԱԲԵՐԷՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ

ԽՕՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՈՃԵՐ

ԴԻՒՐԻՆ ԱՐՏԱՅԱՅՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Իսլամները ամէնէն հաւասաց խա՞լ կ'ըլլան	—	Էլ միւսլիմին միւթէասէպինէ էք-թէր մինլ մէսիհիյինէ
Հայոց ամենամեծ եկեղեցին ո՞ւր կը գտնուի	—	Ֆէ՞յն միէգնուսէ էլ-էքպէր լիլէրմէն
Սուրբ գիրքը ամէն օր կը կարդա՞ս	—	Թըքրա՞ պիլ քիթապ էլ-մուգատտէս էլ-եօմ
Արաբերէն լեզուով Հայր Մերը կը խօսի՞ս	—	Թըքրա՞ պիլ լուղէ էլ-արապիյէ էպանա
Այո, յաջորդ անգամ կը սորվեցընենք ձեզ ծէրունական աղօթքը	—	Նաամ, էլ մարրա ըլ-ճայ նուալլիմէք սալաթ էլ-մէսիհ

ԹԱՏՐՈՆ

Թատրոնը կը սիրէ՞ք	—	Պիթհըպպ՞ թիյաթրօ
Շաբաթը քանի՞ անգամ կ'երթաք թատրոն	—	Քէ՞մ մարրա պիլ ըսպու թըրուհ աա թիյաթրօ
Շաբաթը նուազ մէկ անգամ	—	Մարրա պիլ ըսպու պէսս
Շատ քիչ անգամ թատրոն կ'երթամ	—	Ղալիլ պիրուհ էնէ աա թիյաթրօ
Սինեման աւելի կը նախընտրեմ —		Պի ֆատտըլ սինէմա աքթար

ՅՈՎՀ. ՄԱՃԱՌԵԱՆ

Սուրիոյ ծանօթ դերձակ-կերպասավաճառը հաստատած է մասնաճիւղ մը Պէյրութ, Սուգ-էլ-Նուրիէ:

Մեր վաճառատան մէջ կը գտնէք անգլ. եւ ֆրանս. կերպասներու նոր մըթէք եղանակի համապատասխան նորոյթներով. մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ վաճառում անմրցելի գիներով։

Զինուորական այլ եւ այլ պիտոյքներ
Խղճամիտ աշխատանք
Ճշտապահութիւն
Գոհացուցամենէն դժուարահաճներու

Փորձեցէք համոզուելու համար:

ՏՕՔԹ. ՄԻՍԱՔ Ս. ՏԱՔԷՍԵԱՆ

Նախկին interne քաղաքապետական հիւանդանոցին, այժմ ՇէՖ օֆ քլինիք St.Elie հիւանդանոցին հաստատած է իր դարմանատունը (Բոլիքլինիք) Հանըրն քաղի իր սեփական նորակերտ շէնքին մէջ։

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր կ. ա. ժամը 10-12. կ. վ. ժամը 2-6։

St. Elie հիւանդանոցի վիրաբուժութեան, մանկաբարձութեան, գլուխի, սրտի, վեներական, ներքին եւ պզտիկներու հիւանդութեանց մասնագէտ բժիշկները ամէն օր կ'այցելեն դարմանատունը կ. ա. ժամը 10-12։

Խղճամիտ, արագ եւ մասնագիտական դարմանում. աղքատ հիւանդներուն ձրի դարմանում Երկուշաբթի եւ Հինգշաբթի օրերը կ. վ. ժամը 2-6։

ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԱՍՏՂԸ
(L'ETOILE du FOYER)

Անհատական և երկրագործական ժողովրդային վարկի հաստատութիւն Անանուն ընկերութիւն.— դրամագլուխ՝ 3,000,000 ֆրնք. որ կրնայ 33.000,000 ֆրնքի բարձրացուիլ վարչական խորհուրդի պարզ որոշումով:

Կեդրոնատեղի.— 137 Boulevard Sebastopol - Paris
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ Արեւելեան պետութեանց
Սավոյ Օթէլի շէնք, Պուրճ, Պէյրութ

ՕԳՆԷ ՔՈՒՆ ՔԵԶԻ
եւ
ԱՍՏՂԸ ՔՈՒԿԻ ՊԻՏԻ ՕԳՆԷ

ԵԼԵՒՄՏԱԿԱՆ ՃԻՒՂ	ԿԱԼՈՒԱԾԱԿԱՆ ՃԻՒՂ
ԱՒԱՆԴԻ ՊԱՀՊԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ	ՎԱՐԿԵՐՈՒ ԲԱՑՈՒՄ
ՕԺԻՏ	*Կալուածի վրայ փոխատուութիւնք վճարելի 10—15—20 տարիէն. որոշուած պայմանաժամէն առաջ ուզողը կրնայ վճարել:*
Երաշխաւորեալ տոկոս 5½ %. Ասկէ զատ մասնակցութիւն ընկերութեան շահերուն։	

ԸՆՏԱՆԻՔԻՆ ԱՍՏՂԸ ընկերութիւնը ներկայիս 75,000է աւելի անդամ ունի։ մինչեւ 1 Ապրիլ 1931 Ընտանիքին Աստղը 135 միլիոն փոխ տուած է, գրաւով 50 միլիոնէ աւելի արժէք ունեցող անշարժ կալուածներու վրայ։

Ամեն բացատրութեան դիմել՝ B. P. 821, Beyrouth

UNITED STATES LINES
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԱԿԱՆԳԻԾ

Աշխարհի ամենէն արագ, շքեղ եւ արագ նաւերը

(Շաբաթական կանոնաւոր երթեւեկ Հավրէն Շէրպուրկ և Նիւ Եորք)

Նաւերու անունները		Մեկնումի թուականները		
Պրէզիտէնթ Ռուզվէլթ	»	4	*Սեպտեմ.*	*Շէրպուրկէն*
Ուաշինկթըն	»	14	»	*Հավրէն*
Պրէզիտէնթ Հարտինկ	»	21	»	»
Մանհաթթան	»	28	»	»
Պրէզիտէնթ Ռուզվէլթ	»	5	*Հոկտեմ.*	*Շէրպուրկէն*
Ուաշինկթըն	»	12	»	*Հավրէն*
Պրէզիտէնթ Հարտինկ	»	19	»	»
Մանհաթթան	»	26	»	*Հավրէն*

Մանրամասն տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել
Ընդհ. գործակալութեան
ՀԻԹԹԻ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐ
Հեռաձայն 8—00, Մաարաք փողոց Պէյրութ, B. P. 511
Հեռագր. հասցէ.— «HITTIFRER»

ՏՕՔԹ. Տ. Գ. ԼՈՒՍԱՐԱՐԵԱՆ
ՎԿԱՅԵԱԼ ՓԱՐԻԶԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑՆԵՐԷՆ
ԹԻՒ 27 ՔԱՊՈՒՍԻՆՆԵՐՈՒ ՓՈՂՈՑ ՊԱՊ ԻՏՐԻՍ
(Քաբուսիններու եկեղեցիի նիշդ դիմաց)

Երկար տարիներու ընթացքին Փարիզի մէջ իր ուսումը կատարելագործելէ եւ հիւանդանոցներու մէջ մեծ հմտութեան եւ երկար փորձառութիւններ ստանալէ վերջ, վերադարձած է Պէյրութ եւ հաստատած իր սեփական դարմանատունը Քաբուսիններու եկեղեցւոյ նիշդ դիմաց թիւ 27 Պապ Իտրիս։

Գիտական ամենավերջին միջոցներով եւ ելեկտրաբուժութեամբ (Diatermo-therapie) ներքին եւ ի մասնաւորի կանանց վեներական, Ֆրանկախտ, նոր եւ հին ջերմախտ, փոսփոր, սիֆիլիս, միզամանի եւ անկարողութեան հիւանդութիւններն ու ցաւերը։ Նմանապէս կը դարմանէ արեան եւ ընդհ. ցաւերութիւններ, ռոմաթիզմ (Rhumatisme) մորթային հիւանդութիւններ, մանրէակազմ նառագայթներով (Rayon ultra-violet)։ Մասնաւոր ելեկտրականութեամբ (Electro-coagulation) կատարեալ դարմանում կոկորդի amygdaleի եւ Hemoroideի:

Ընդ. ժամեր 8—12 եւ 2—8։ Կիրակի եւ տօնական օրեր միայն, կէսօր։

Բացուած է Բաժանորդագրութիւնը
«ՎԷՄ»
ԵՐԿԱՄՍԵԱՅ ՀԱՆԴԷՍ ՄՇԱԿՈՅԹԻ ԵՒ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ
Խմբագիր՝ Ս. ՎՐԱՑԵԱՆ

ՎԷՄԸ պիտի բովանդակէ ուսումնասիրութիւններ մշակոյթի եւ պատմութեան մասին, յիշատակութիւններ, կենսագրականներ, յուշեր, վաւերագրեր, քննութիւն ու գրախօսական, նկարներ։ Պիտի հետեւի հայ եւ օտար կեանքի նորութիւններուն, հայ գրականութեան, արուեստներու, պատմութեան եւ մշակոյթի այլ ճիւղերու մասին։ Նմանապէս յայտ պիտի տայ Հայոց պատմութեան ազատագրական պայքարի էջերուն։

ՎԷՄԸ պիտի ձգտի հայ մշակոյթի դրօշակին շուրջ համախմբել հայ մտաւորականութեան եւ լեռնցող հաւատակութեան լոյն խաւերը՝ առանց խտրութեան։

ՎԷՄի առաջին թիւը լոյս կը տեսնէ Սեպտեմբերին։

Բաժնեգին՝ Սուրիա տարեկան 40 Ֆրանք։

Բաժանորդագրութեան համար դիմել Hrant H. Abadjian Boite Postale 870, Beyrouth (Liban)

ՏՕՔԹ. ԳԷՈՐԳ ԿԵՐԿԵՐԵԱՆ

Վկայեալ Lauréat նախկին Interne եւ այժմ մնայուն ՄԱՍՆԱԳԷՏ բժիշկ ֆրանսական հիւանդանոցի ԱՉՔԻ, ՔԻԹԻ, ԿՈԿՈՐԴԻ, ԱԿԱՆՋԻ և ԳԼԽՈՒ հիւանդութիւններու բաժնին:

Հիւանդ կ'ընդունի կէսօրէ վերջ ժամը 3—6
իր գլինիքին մէջ rue de Damas, No. 15

Հիւանդները ուղղակի հիւանդանոց կ'ընդունուին իր կողմէ տրուած մուտքի թուղթով:

Աղքատ հիւանդներու ձրի դարմանում, ամէն օր կէսօրէ առաջ ժամը 10—12, հիւանդանոցի դարմանատան մէջ։

ԱՊԷԼ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԻՉ
ԳՆԱՀԱՏՈՒԱԾ ՓԱՐԻԶԻ ԵՒ ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԱՐՈՒԵՍՏԱՆՈՑՆԵՐԷՆ

Արուեստագիտական ճաշակով օժտուած հարազատ լուսանկար մը կրնաք ունենալ միայն դիմելով ԱՊԷԼ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉԱՏՈՒՆԸ, ուր ամենադժուարահաճ յաճախորդներն անգամ կ'ստանան կատարեալ գոհացում։

Գիտական լոյսի խաղերով լուսանկարներ միշտ բացառիկ գեղեցիկ գիներով։

Ցարգելի յաճախորդները փոխարժէքը կը վճարեն այն ատեն միայն երբ կատարելապէս գոհ են իրենց լուսանկարներէն։

ՅՕԹՕ ԱՊԷԼ, 9 Ավրենի Ֆրանսեզ

ՃԱՇԱՐԱՆ "ԼԻԼԱ"
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՃԱՇԱՐԱՆ—ԳԱՐԵՋԱՐԱՏՈՒՆԸ

Պուրճ— Հին Սէրայի ետեւի անկիւնը

ԻՐ ՏԵՍԱԿԻՆ ՄԷՋ ՄԻԱԿՆ Է

Հայկական ժամադրավայր՝ մտերմիկ շրջանակով

ՕԴԱՍՈՒՆ ԹԷՐԱՍ

Մասնաւոր պատշաճներու համար

ՄԱՔՐՈՒԹԻՒՆ,
ԱՐԱԳ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՏՉԵԼԻ ԳԻՆԵՐ.

Դիմէ՝ ՎԱՀԱՆ ԹՈՐՈՍԵԱՆ ԵՒ ԵՐՈՒԱՆԴ ՃԻՆՏԵՐԷՃԵԱՆԻ

Յ. Կրպիճեան եւ Որդի

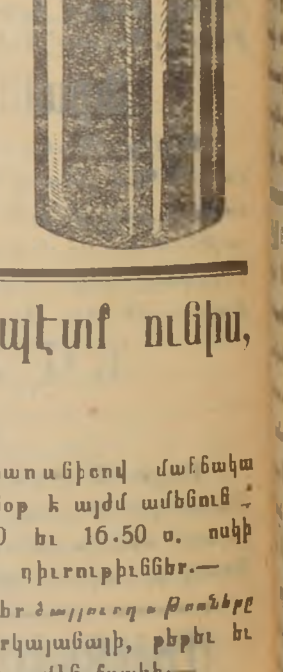

ՊՈՂԻՆՋԷ ՆՈՐ ՀՐՇԷՋՆԵՐ ԼԻՊՆԱՆ
ՄԱՐԳԱՅՈՎ

Երաշխաւորուած 20 տարուան համար

ՌԻՒ ԳԱԲՐԻՍԻԷՆ ԹԻՒ 43

Յովհաննէս Կրպ/ճեան եւ Որդի Գործարանին մէջ կը շինուին՝ տաք կատարելագործեալ յորինուածքով եւ ամենաազդեցիկ քիմիական բաղադրութիւններով զարդող եւ 20 քիլոկրամ ճնշում դիմացող պղինձէ հրշէջներ, ԼԻՊՆԱՆ մարքայով։

Անոնք արժանացուած ըլլալով Քաղաքապետութեան Տնօրէնութեան մօս, նաեւ արժանացած են Ֆրանսական բէքէնէ յանձնարարութեան։

Գիները չափազանց դիւրամատչելի
եւ
Արդիւնքը երկվայրկեանական է։

Մանկակա՞լի կամ Աթո՞ռի պէտք ունիս, գնէ՛

Ekvall վաճառատնէն մանկակալ մը, որ ծանօթ է այժմ ամենուն՝ գին՝ 8—8.50 եւ 16.50 ս. ոսկի վճարումի դիւրութիւններ.—

Հասած են մեր ծալլովի Աթոռները սոկունան, ներկայանալի, թեթեւ եւ դիւրամատչելի ամէն քսակի։—

Բնական գոյնով՝ հատը 130 ս. ղ. բէնկոյիի գոյն՝ հատը։ 135 ս. ղ.

—o—

Փիւղ երթալէ առաջ՝ այցելէ մեզ անգամ մը եւ գնէ աթոռ մը որ կրնայ ծառայել քեզ տարիներ տունը, նաեւ ըլլայ գիւղը քէմփին մէջ։

Մեր մանկակալները կը ծախուին նաեւ Mr. Emin Adadeի քով, Avenue Foch։

Բայց ո՛չ նոյն վճարումի դիւրութիւններով։

Սուրիոյ եւ Լիբանանի Ընդհ. Գործակալ ԵՐՈՒԱՆԴ ՔԷՇԻՇԵԱՆԻ
Պազ—Իտրիս 128 Rue des Postes, «l'Orient»ի կից B. P. 810 Beyrouth

— 158 —

Ներող է։ Եկեղեցին հէնց նրա համար է, որ սրբէ մեղաւորներին։ Եթէ օրուայ մէջ եօթանասուն և եօթն անգամ մեղանչելու լինես, նա դարձեալ կը ներէ։ Խոստովանիր, զղջա՛, սուրբ հաղորդութիւն ընդունիր,— այնուհետև դու արդար ես։ Այդ հաւատը ունին եկեղեցու վերաբերութեամբ բոլոր խաչագողները։ Նրանց մօտ մինը միւսին չէ խանգարում։ Կարելի է և՛ պաս պահել, և՛ աղօթք անել, և՛ սուրբերի բարեխօսութիւնը խնդրել,— կարելի է միեւնոյն ժամանակ և՛ նոյն սուրբերի անունով սուտ երդուել, խաբել, գողանալ և այլն։

Խաչագողը ծիսապաշտ է։ Կրօնի հոգեւոր, բարոյական մասը նրան անմատչելի է։ Եկեղեցու հրահանգները կատարում է նա որպէս արարողութիւն,— իսկ խաբէութիւնը որպէս գործ։

Քաւոր Պետրոսը և նրա նմանները պատրաստ էին թէ՛ եկեղեցի շինել, և՛ միեւնոյն ժամանակ հարիւրաւոր ընտանիքների տունը քանդել, նրանց պատառ հացի կարօտ թողնել։ Նա սովորած էր մէկ չրթունքով աղօթել, իսկ միւսով հայհոյել, սուտ խօսել։ Նա պատրաստ էր մէկ ձեռքով ողորմութիւն տալ, միւսով յափշտակել աղքատի վերջին կոպէկը։

Գործողութիւնների այդ տարօրինակ հակասականութիւնը հաշտվում էր նրա մէջ ամենայն համաձայնութեամբ։ Եւ նրա սիրտը միշտ խաղաղ էր, և նրա խիղճը միշտ անդորր էր, որովհետև, ամէն մի մեղանչելու դէպքում նա ունէր մի ապաստան-րան՝— եկեղեցին, եւ մի միջնորդ իրան երկնքի հետ հաշտեցնելու համար — քահանան։

Քաւոր Պետրոսը այդպէս էր հասկանում կրօնի եւ եկեղեցու խորհուրդը։ Նա մի այլանդակ քրիստոնեայ էր։ Բայց նրա հաւատի անկեղծութեան վերաբերութեամբ կասկածելը շատ սխալ կը լինէր։

— 159 —

Ե.

ԳՈՂԱՐՆԵՐ

Քահանային ճանապարհ դնելու հէնց միւս օրը, Քաւոր Պետրոսը ինձ իւր մօտ կանչեց և ժպտելով ասաց.

— Մուրադ, մանրավաճառութեան համն էլ գնաց, պէտք է մի ուրիշ բանով զբաղուել։

Խիստ սակաւ էր պատահում, որ նա ինձ հետ հաւաքներ անէր։ Ես հարցրի.

— Ապա ի՞նչ անենք։

— Պէտք է մի փոքր զուարճանալ, շատ յոգնեցանք։

— Ի՞նչով զուարճանալ։

— Դու խօ իմանում ես երգել, ես էլ լաւ ածել գիտեմ չուխթակի վրայ։ Այսօր մուժիկի մօտ մի լաւ արջ տեսայ, ծախում է, ես անպատճառ պէտք է գնեմ այն արջը։

Ես ծիծաղեցի։— Ինչի՞ համար, հարցրի, չլինի թէ ուզում էք օյինբազութիւն անել։

— Մի այդպիսի միտք ունեմ....

Նա այնպէս լուրջ կերպով արտասանեց վերջին խօսքը, որ անկարելի էր ասածը կատակ համարել։

— Լաւ, ի՞նչ օգուտ դրանից։

— Օգուտը յետոյ կը տեսնես...

Առաջին անգամն էր, որ քաւոր Պետրոսը ինձ, որպէս ասում են, մարդու տեղ էր դնում և ինձ հետ խորհրդակից էր լինում։ Նա ինձ հետ միշտ կարճ էր խօսում և աւելի հրամայում էր, քան թէ խորհուրդ էր հարցնում։